დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი

ამირან გამყრელიძე

თბილისი, 18 ივლისი 2019

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო

მულტისექტორული სამეთვალყურეო საბჭო

- საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო
- საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო
- საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო
- საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
- საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
- საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო

სათათბირო ხმით მონაწილეობის სტატუსით: DTRA, CDC, WHO, WRAIR და სხვა საერთაშორისო/პარტნიორი ორგანიზაციები

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი
(ბიოსამედიცინო კვლევების უმაღლესი დონის ცენტრი)

ლაბორატორიული წაწილი
დკსჯეცის ლაბორატორიები
ლუგარის ცენტრი
„ერთიანი სამყარო - ერთიანი ჯანმრთელობა“

დკსჯეცის არალაბორატორიული/
საოფისე წაწილი

იმუნიზაცია
ცივი ჯაჭვის იწფრასტრუქტურა

ცენტრის სტრატეგიული სტრუქტურული ერთეულები

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სახელმწიფო პროგრამები:

- იმუნიზაცია
- უსაფრთხო სისხლი
- ტუბერკულოზი
- აივ/შიდსი
- სკრინინგი
- ეპიდზედამხედველობა
- დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა
- პროფ. დაავადებები
- ჯანმრთელობის ხელშეწყობა
- C ჰეპატიტის სკრინინგი

გადამდები დაავადებების ზედამხედველობა:

- ვაქცინებით მართვადი ინფექციები
- დიარეები
- ტრანსმისიული ინფექციები
- რესპირატორული დაავადებები
- ჰაპატიტები / სგგდ/ აივ/ ტუბერკულოზი
- ზოონოზები
- ერთიანი ჯანმრთელობა

არაგადამდები დაავადებების ზედამხედველობა:

- კარდიოვასკულური დაავადებები
- კიბო
- დიაბეტი
- ქრ. ობსტრუქციული დაავადებები
- რისკ-ფაქტორები
- ჯანმრთელობის ხელშეწყობა
- ფსიქიკური ჯანმრთელობა
- თამბაქოს კონტროლი
- დედათა და ბავშვთა, რეპროდუქციული ჯანმრთელობა

- გარემოს ჯანმრთელობა
- სამედიცინო სტატისტიკა
- საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის საფრთხეებზე მზადყოფნა და რეაგირება
- GF პროგრამები
- ხარისხის კონტროლი
- საერთაშორისო პარტნიორობა

ტრენინგ-ჰაბი

რიჩარდ ლუგარის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კვლევითი ცენტრი

- ბიოუსაფრთხოების დეპარტამენტი
- ბიოდაცვის სამმართველო
- ეროვნული საცავი
- განსაკუთრებით საშიში პათოგენებოის ლაბორატორია
- ზოოენტომოლოგი ური ლაბორატორია
- ზოგადი ბაქტერიოლოგიის ლაბორატორია
- ვივარიუმი
- ნიმუშების მიმღები

- ვირუსოლოგიის, მოლეკულური ბიოლოგიის და გენომის დეპარტამენტი
- მოლეკულური ეპიდემიოლოგია / გენომი
- გრიპის და რესპირატორული ვირუსების ლაბორატორია
- პოლიო და სხვა ენტერო ვირუსების ლაბორატორია
- უჯრედოვანი კულტურების ლაბორატორია
- სეროლოგიის ლაბ – C ჰეპატიტის კვლევის ჯგუფი

ჯანმოს მიერ აკრედიტებული 3 ლაბორატორია

- პოლიო
- გრიპი
- წითელა / წითურა

ANAB ACCREDITED
ISO 15189
MEDICAL TESTING LABORATORY

ჯანმოს / EQA ქსელში მიერთებული 5 ლაბორატორია

- როტავირუსები
- ინვაზიური მენინგიტები
- მალარია
- სალმონელა
- AMR

ხედვა

ჩვენი ცოდნით საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სამსახურში

მისია

გადამდები დაავადებების და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობისთვის მნიშვნელოვანი არაგადამდები დაავადებების რისკების გამოვლენის, საინფორმაციო სისტემის ფუნქციონირების, დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის საფუძველზე ეფექტიანი სისტემების განვითარება საქართველოს მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვისა და ხელშეწყობის მიზნით

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის სტრატეგიული პრიორიტეტები

ძირითადი მიმართულება	სტრატეგიული პრიორიტეტი
გადამდები დაავადებები	გადამდები დაავადებებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობების და სიკვდილიანობის შემცირება
არაგადამდები დაავადებები	არაგადამდები დაავადებებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და ნაადრევი სიკვდილიანობის შემცირება
გარემო და ჯანმრთელობა	კლიმატის ცვლილებისა და გარემო ფაქტორების ზემოქმედებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და სიკვდილიანობის პრევენცია
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის საგანგებო მდგომარეობები	საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის რისკებზე მზადყოფნის შესაძლებლობების გაძლიერება სწრაფი და ეფექტური რეაგირებისათვის
სამეცნიერო საქმიანობა	გამოყენებითი და ფუნდამენტური ბიოსამედიცინო და ბიოტექნოლოგიური სამეცნიერო კვლევების პოტენციალის განვითარება
ჯანდაცვის ინფორმაციული სისტემები	ელექტრონული ინფორმაციული სისტემების განვითარება
საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სისტემის მართვა	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სისტემის მართვის განვითარების ხელშეწყობა

სტრატეგიული პრიორიტეტი 1

გადამდები დაავადებებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობების და სიკვდილიანობის შემცირება

იმუნიზაცია

- საქართველოს იმუნიზაციის კომუნიკაციის ეროვნული სტრატეგია 2017 – 2021 წწ
- ადამიანის პაპილომავირუსის საწინააღმდეგო ვაქცინაციის დანერგვის კომუნიკაციის სტრატეგიული გეგმა 2017-2019 წწ
- წითელას, წითურას და თანდაყოლილი წითურას სინდრომის ელიმინაციის ეროვნული სამოქმედო გეგმა
- 4 ახალი ვაქცინა (როტავირუსული, პნევმოკოკური, პოლიომიელიტის ინაქტივირებული ჰექსავალენტური, პოლიომიელიტის ორალური ბივალენტური)
- იმუნიზაციის პროგრამით ქვეყანა პირველად გადავიდა ვაქცინების სრულად წინსწრებით შესყიდვის მექანიზმზე, რითაც საბოლოოდ იქნება მიღწეული ვაქცინების მომარაგებაში უწყვეტობა
- გავი-ალიანსიდან სრულად გადმობარებულ იქნა რიგი ვაქცინების შესყიდვის ფინანსური ვალდებულება
- თბილისში და ქუთაისში, აჭარისა და აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკებში დაიწყო 2008-2009 წელს დაბადებული გოგონების იმუნიზაცია ადამიანის პაპილომავირუსული ინფექციის საწინააღმდეგო ვაქცინით
- გრიპის სეზონისთვის მზადყოფნის მიზნით ყოველწლიურად რისკ-ჯგუფების იმუნიზაცია
- ვაქცინების მართვის სისტემის ეფექტურობის შეფასება ქვეყნის მასშტაბით
- პირველად სახელმწიფოს მიერ ხორციელდება „ცივი ჯაჭვის“ ინფრასტრუქტურის სრულად განახლება, რომელიც დასრულდება მიმდინარე წლის ბოლომდევაქცინების ცივი ჯაჭვის, ხარისხის მართვის სისტემური მიდგომებისა და შესაბამისი ვაქცინების მართვის სტანდარტული სამოქმედო პროცედურები (სსპ)

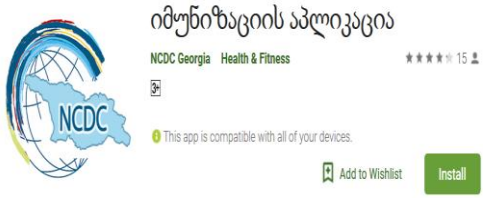

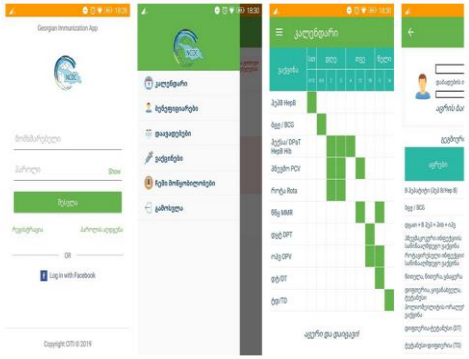

ვაქცინაციის კალენდარი

ასაკი / ვაქცინა	0-12 საათი	0-5 დღე	2 თვე	3 თვე	4 თვე	12 თვე	18 თვე	5 წელი	14 წელი
B ჰეპატიტი (ჰეპB /Hep B)	x								
ბცგ (BCG)		x							
დფტ+ჰეპB+პიბ+იპვ (დეფტა/DPaT+HepB+Hib +IPV)			x	x	x				
პნევმოკოკური ინფექციის საწინააღმდეგო ვაქცინა (პნევმო/PCV)			x	x		x			
როტავირუსული ინფექციის საწინააღმდეგო ვაქცინა (როტა/Rota)			x	x					
წითელა, წითელა, ყბაჯერა (წწყ/MMR)						x		x	
დიფთერია, ყივანაჯელა, ტეტანუსი (დყტ/DPT)							x		
პოლიომიელიტის ორალური ვაქცინა (ოპვ/OPV)							x	x	
დიფთერია-ტეტანუსი (DT)								x	
ტეტანუსი-დიფთერია (Td)									x

იმუნიზაცია

იმუნიზაციის პროგრამის ბიუჯეტი

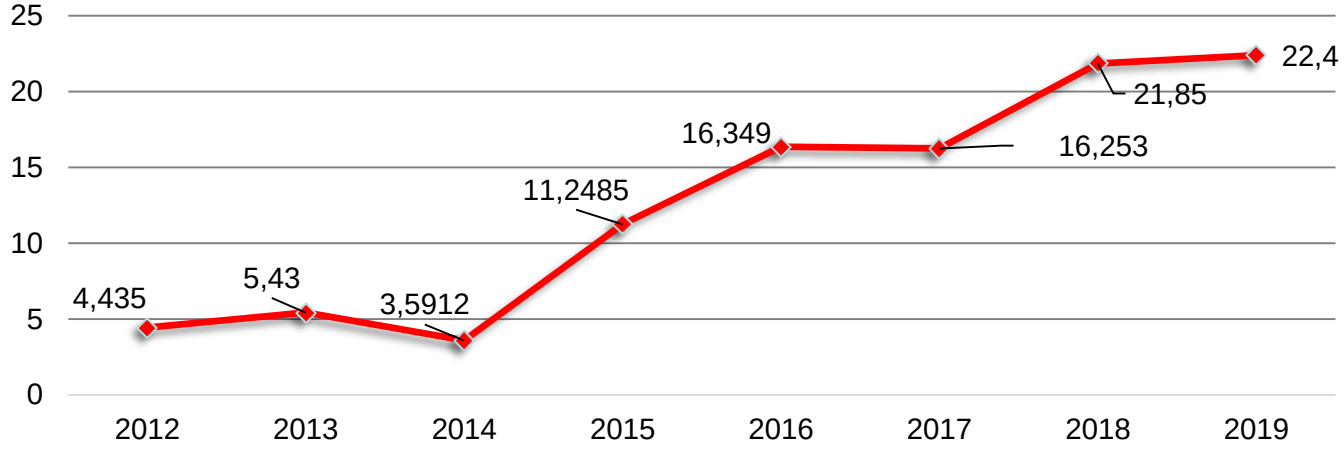

იმუნიზაცია, მოცვის დინამიკა (%), საქართველო

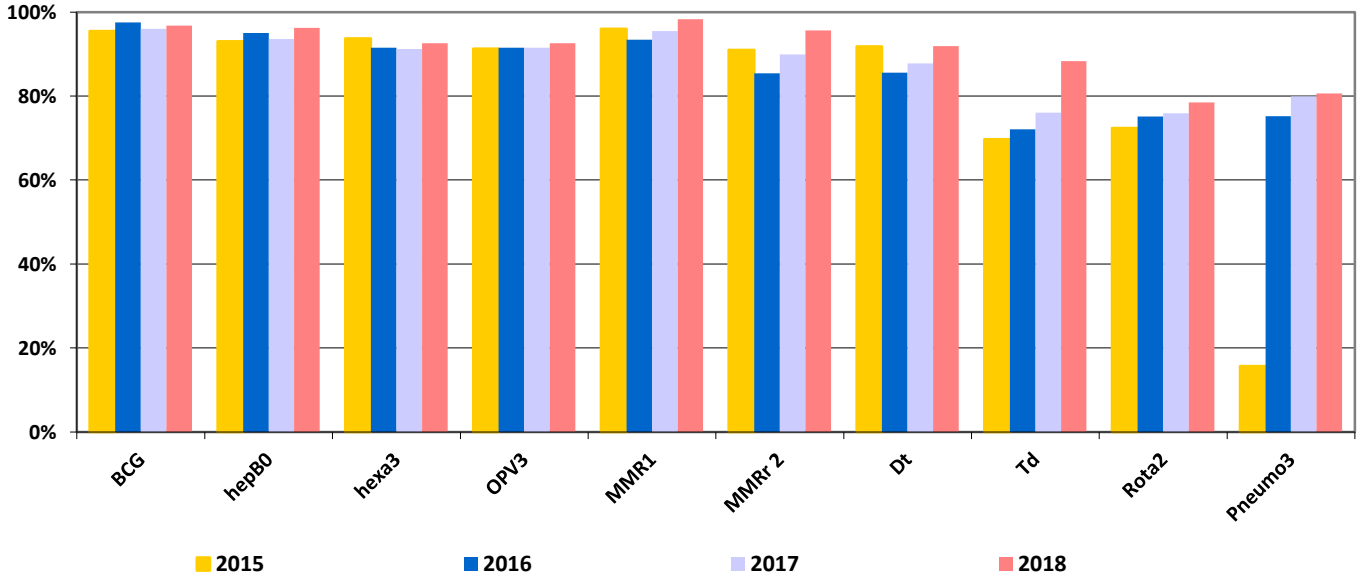

ეპიდზედამხედველობის სისტემა „ერთიანი ჯანმრთელობის” პრინციპით

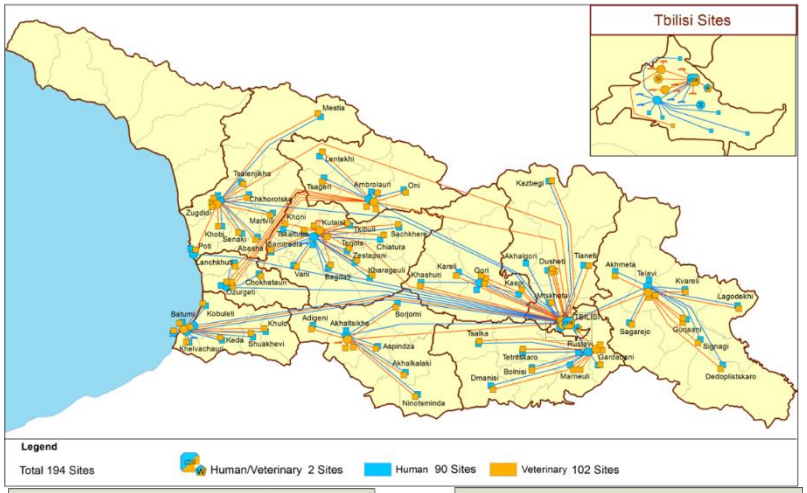

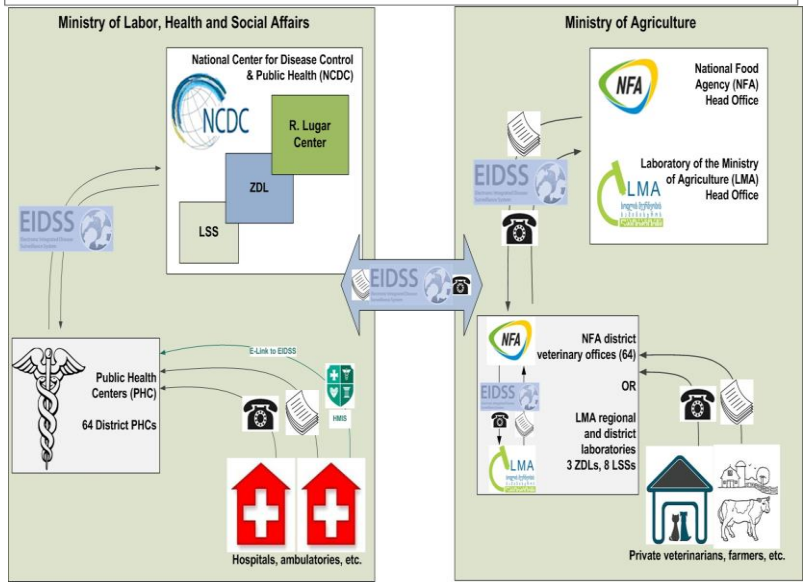

194 ერთეული:

ადამიანი / ცხოველი: 2

ადამიანი: 90

ცხოველი: 102

პოპულაციური ზედამხედველობა:

- ✓ **72** შეტყობინებას დაქვემდებარებული დაავადება და მდგომარეობა
- ✓ შეტყობინება: გადაუდებელი და აგრეგირებული
- ✓ გადაუდებელი **– 52** დაავადება და მდგომარეობა
- ✓ ანგარიშგება და ზედამხედველობა ხორციელდება საზ. ჯანდაცვის ცენტრების თანამშრომლების მიერ

სინდრომები	*სენტინელური ზედამხედველობა*
✓ მწვავე დუნე დამბლა	**- ILI /SARI**
✓ დიარეული დაავადებები	- როტავირუსი
✓ მოშხამვები	- ინვაზიური მენინგიტი

ზოონოზურ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

დაფუძნებულია:

- პასიური ზედამხედველობის სისტემაზე
- აქტიური ზედამხედველობა ეპიდემიოლოგიური სიტუაციის შესაბამისად ხორციელდება

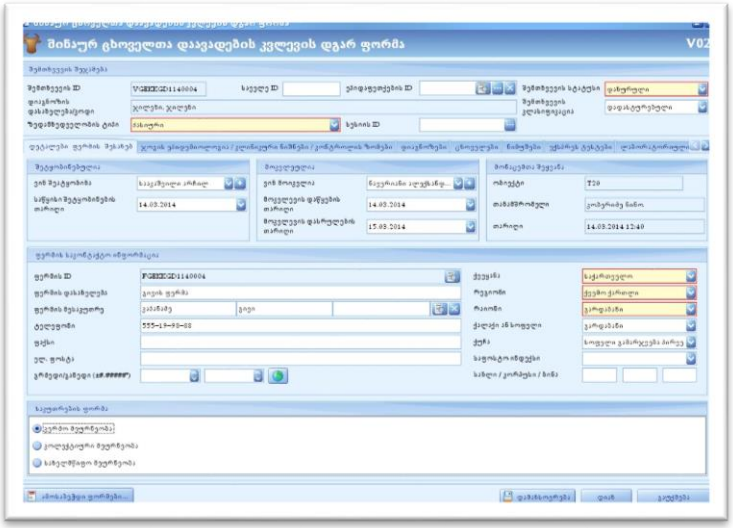

ჯანდაცვის დაწესებულებები ადგილობრივ დონეზე უგზავნიან შეტყობინებას რაიონული საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრის ეპიდემიოლოგს

PHC ეპიდემიოლოგი ატარებს პირველად ეპიდგამოკვლევას და შეაქვს ინფორმაცია დაავადებათა ზედამხედველობის ელექტრონულ ინტეგრირებულ სისტემაში **(EIDSS)**

2013 წელს შეიქმნა „ერთიანი ჯანმრთელობის გუნდი“ – ცხოველთა ჯანმრთელობის პროგრამის ეროვნული მმართველი ჯგუფი:

- სურსათის ეროვნული სააგენტო
- სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ლაბორატორია
- დკსჯეც
- საერთაშორისო სააგენტოები

გადამდებ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

გრიპისმაგვარი დაავადებების (ILI) ინციდენტობა, 2017-19 წწ სეზონთაშორისი მონაცემები

წლის კალენდარული კვირა	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
2017 წ.	94,1	110,7	114,1	117,8	94,1	94,1	23,8	16,7	26,9	5,2	10,3	3,4	7,5	12.8	5.5	5,1	4,6	15,9	45,1
2018 წ.	65,6	56,6	94,5	47,3	59,9	55	45,8	37,4	39,1	23,6	33,7	4,3	30,2	28,9	40,6	43,4	40,6	40,6	49,8
2019 წ.	38,5	116,4	50,5	51,8															

მძიმე მწვავე რესპირატორული ინფექციების (SARI) 2018 წ სეზონთაშორისი მონაცემები, % წილი საერთო ჰოსპიტალიზაციაში

წლის კალენდარული კვირა	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
2017 წ.	11	9,3	10,8	13,1	9,5	9,7	6,4	9	8,3	9,4	8	9,4	9,8	10.8	6.1	11,5	8,1	10	9,2
2018 წ.	11,6	9,6	11,2	9,8	11,6	8,3	8,5	9,9	10,3	9,2	9,9	7,7	9,1	7,8	5,6	9,1	9,7	7,7	9,6
2019 წ.	3,9	10,9	7,2	5,4															

მოცირკულარე რესპირატორული პათოგენები, გრიპის 2019 წ სეზონთაშორისი მონაცემები

წლის კალენდარული კვირა	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
Influenza A																				
Influenza A/H1																				
Influenza A/H3																				
Influenza B																				
Rhinovirus	✓	✓	✓	✓																
Coronavirus NL63/229E /OC43/HKU1	✓																			
Parainfluenza 1, 2, 3, 4,				✓																
Human metapneumovirus A/B	✓	✓	✓	✓																
Bocavirus																				
Respiratory syncytial virus A/B	✓	✓																		
Adenovirus	✓	✓	✓	✓																

გადამდებ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

დამტკიცდა:

- საქართველოში C ჰეპატიტის ელიმინაციის 2016-2020 წლების ეროვნული სტრატეგია
- ტბ და აივ სტრატეგიები
- ანტიმიკრობული რეზისტენტობის ეროვნული სტრატეგია
- ცოფის პრევენციის მიზნით 2014-2018 წწ გასატარებელი მულტისექტორული ღონისძიებები
- ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების ეპიდაფეთქების მართვისა და პრევენციის მიზნით გასატარებელ ღონისძიებათა გეგმა
- ინფექციურ დაავადებებზე, მათ შორის, განსაკუთრებით საშიში პათოგენებით გამოწვეულ დაავადებებზე, ეპიდზედამხედველობის ინტეგრირებული ეროვნული სისტემის ფუნქციონირების წესი
- ებოლას ვირუსით გამოწვეული დაავადების შეკავების სპეციალური რეაგირების გეგმა
- ზიკა ვირუსის ზედამხედველობის სისტემა (კოღოს აქტიური გავრცელების პერიოდებში ტარდებოდა უპრეცენდენტო მასშტაბების სადეზინსექციო სამუშაოები)

დაავადებები, რომელთა ელიმინაციაც შესაძლებელია

C ჰეპატიტი

- ზედამხედველობა დაიწყო 1996 წ
- შემუშავდა სკრინინგის პროტოკოლი და სტანდარტულ შემთხვევათა განსაზღვრება
- 2015 წლიდან ამოქმედდა C ჰეპატიტის ელიმინაციის პროგრამა

დედიდან შვილზე აივ ინფექციისა და სიფილისის გადაცემა

ეროვნულ პროგრამაში შეტანილ იქნა ცვლილებები დედიდან შვილზე აივ ინფექციისა და სიფილისის გადაცემის ელიმინაციის შესახებ

პოლიომიელიტი

- 2002 წ საქართველო გამოცხადდა პოლიომიელიტის ველური ვირუსის შტამისგან თავისუფალ ქვეყნად
- ქვეყანაში დაინერგა პოლიოს ვაქცინა
- აქტიურად განხორციელდა მწვავე დუნე დამბლის შემთხვევებზე ზედამხედველობა

წითელა - წითურა

შემუშავდა წითელა - წითურის ზედამხედველობის გაიდლაინი

მალარია

2013 წლიდან საქართველო ინარჩუნებს ადგილობრივი მალარიისგან თავისუფალი ტერიტორიის სტატუსს (2016 წლიდან საქართველოში არ დაფიქსირებულა მალარიის ადგილობრივი გადაცემის შემთხვევა). ზედამხედველობა დაწესდა 18 საეჭვო შემთხვევაზე, რომელთაგან 7 დადასტურებული იმპორტირებულ შემთხვევად დასახელდა. მალარიისა და სხვა ტრანსმისიულ დაავადებათა გადამტანების პოპულაციის კონტროლისა და მოსახლეების დაავადებებისგან დაცვის მიზნით, 2018 წელს სადეზინსექციო ღონისძიები განხორციელდა 9 261 030 კვ.მ. ფართობი.

გადამდებ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

C ჰეპატიტის სეროპრევალენტობის კვლევა (2015)

მახასიათებლები	n	შეწონილი %	მოზრდილი მოსახლეობა ≥18
ანტი-HCV+	425	7.7%	215,000
HCV რნმ+	311	5.4%	150,300

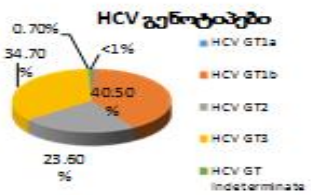

HCV რნმ+ – გავრცელება და რაოდენობები რეგიონების და ქალაქების მიხედვით.

HCV პრევალენტობა ასაკისა და სქესის მიხედვით

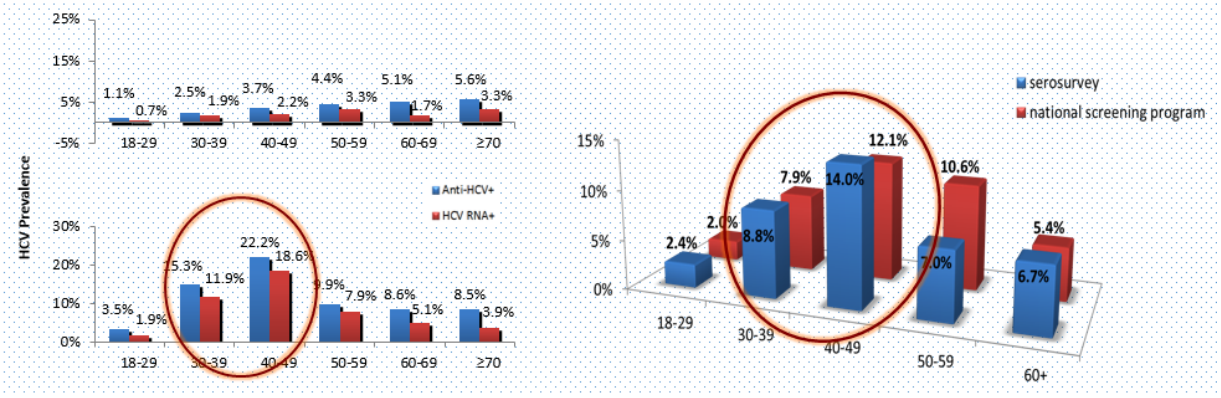

გადამდებ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

C ჰეპატიტი

სტრატეგიული მიმართულებები

- ადვოკატირების, ცნობიერების ამაღლებისა და განათლების ხელშეწყობა / HCV-სთან დაკავშირებით რესურსების მობილიზება
- HCV გადაცემის პრევენცია
- HCV ინფიცირებული პირების გამოვლენა
- HCV ლაბორატორიული დიაგნოსტიკის მეთოდების გაუმჯობესება
- HCV მზრუნველობა და მკურნალობა
- HCV ეპიდზედამხედველობის გაუმჯობესება

სამიზნეები

90-95-95

2020 წლისთვის

90%-ის დიაგნოსტირება

135 000 მოზრდილი

იდენტიფიცირებულია 79 000 (58.5%)

დიაგნოსტირებულთა 95%-ის მკურნალობა

128 000 მოზრდილი

ჩართულია 54 000 (42.2%)

მკურნალობაზე მყოფთა 95%-ის განკურნება

122 000 მოზრდილი

ამჟამად 50 000 (41 %)

2015 წლიდან სკრინინგის ელექტრონულ მოდულში რეგისტრირებულია 2 811 561 შემთხვევა

უნიკალური ბენეფიციარი 1 719 830

დადებითი 7,86%

მკურნალობაში ჩაერთო - 58 000

მკურნალობა დაასრულა - 54 000

განკურნებულ პაციენტთა საერთო მაჩვენებელი - 98.3% (2019 წ. აპრილი)

გადამდებ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

C ჰეპატიტის, ტუბერკულოზისა და აივ ინფექციის გამოვლენის ინტეგრირება პირველადი ჯანდაცვის დონეზე

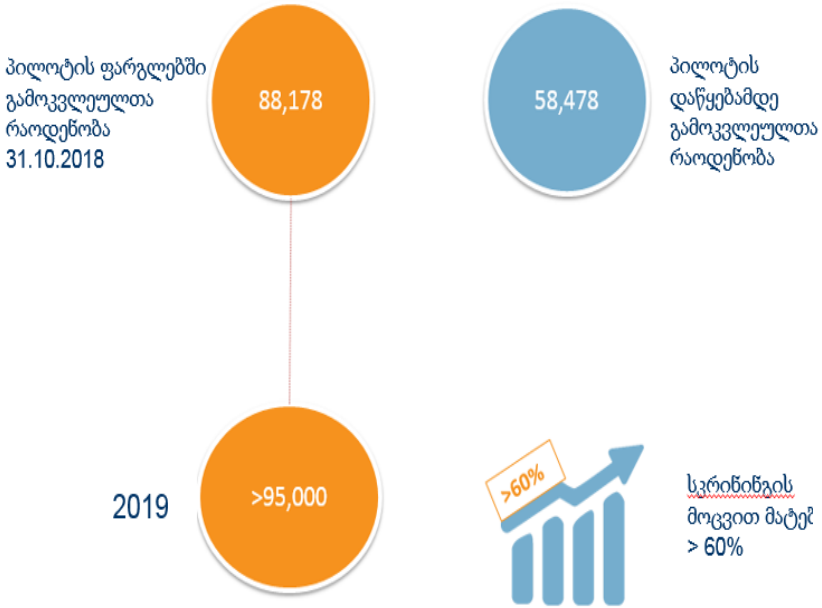

საპილოტე პროექტის კასკადი

88178 გამოკვლეული
AB მაჩვენებელი 2.58% [2,279]

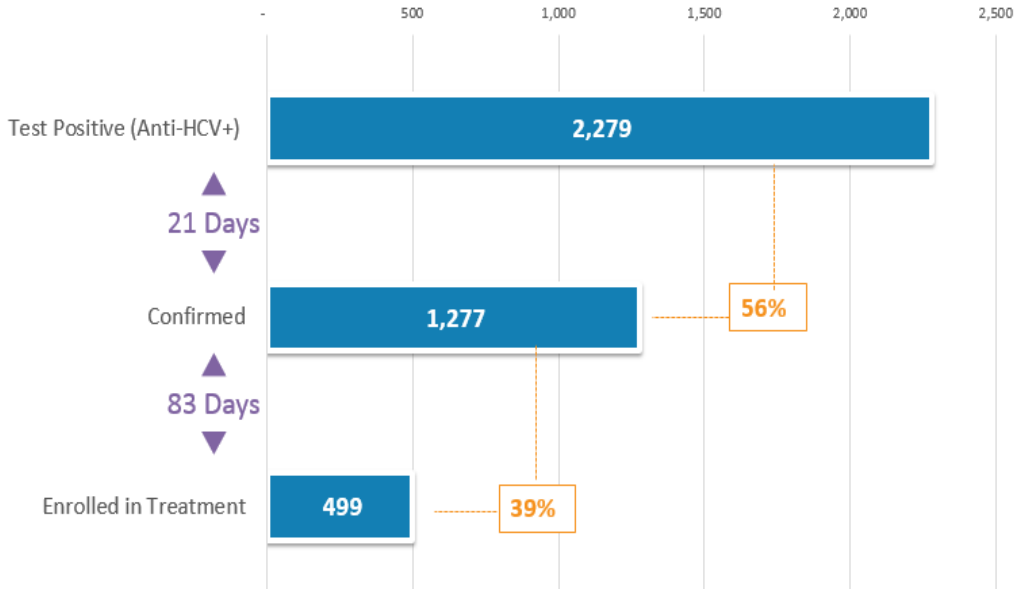

გადამდებ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

C ჰეპატიტის, ტუბერკულოზისა და აივ ინფექციის გამოვლენის ინტეგრირება პირველადი ჯანდაცვის დონეზე

TB HEP/C HIV/AIDS

2019 წლის გეგმა

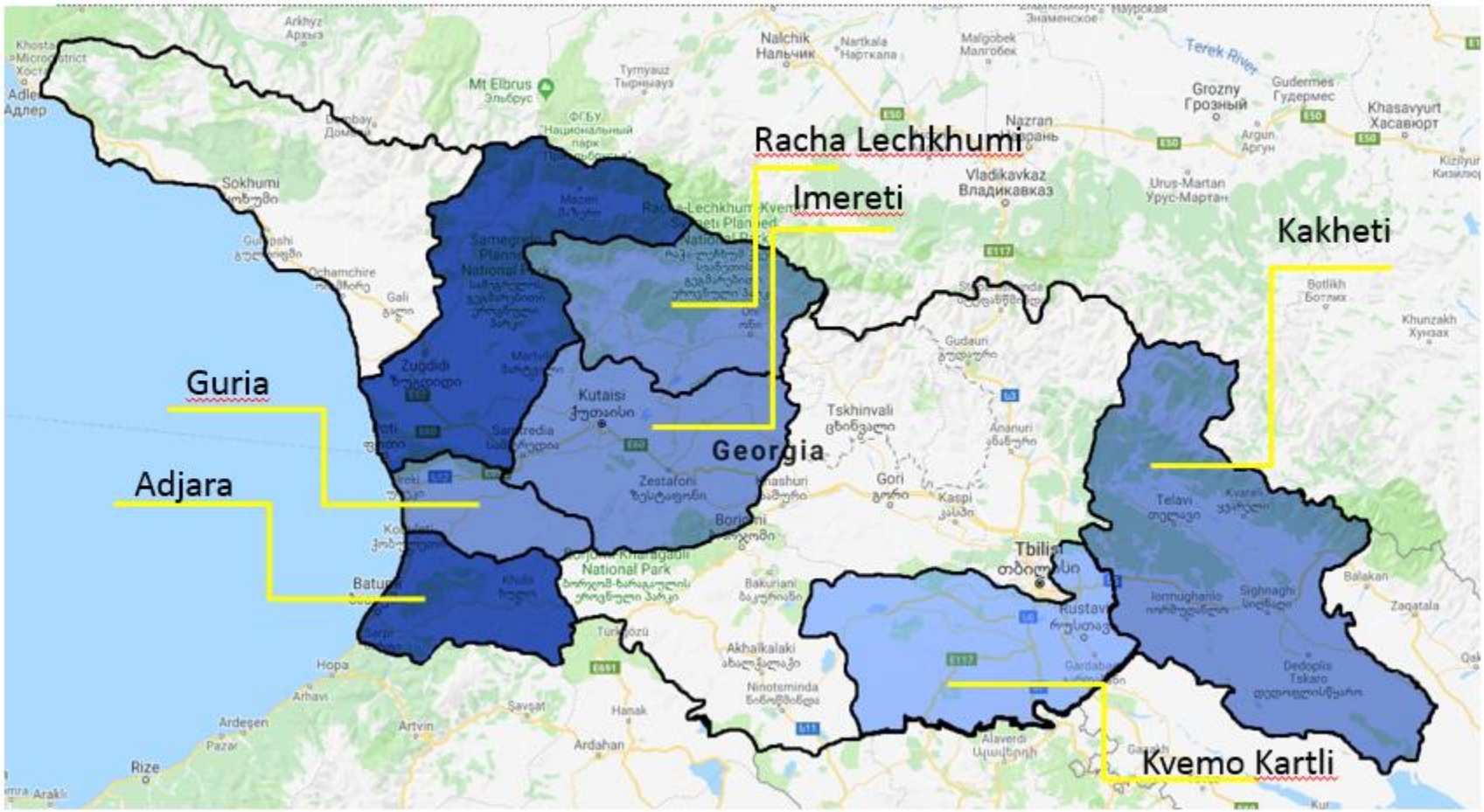

გლობალური ფონდის დაფინანსებით მიმდინარე პროგრამები

საქართველოში აივ/შიდსის პრევენციის, მკურნალობისა და მოვლის ღონისძიებების გაძლიერება და მდგრადობის უზრუნველყოფის პროგრამა:

- დაინერგა შიდსის პრევენციის თანამედროვე ეფექტიანი მიდგომები, გაძლიერდა შიდსისა და ტუბერკულოზის სამკურნალო ბაზები, უზრუნველყოფილია უნივერსალური ხელმისაწვდომობა
- ზიანის შემცირების პროგრამების არეალის გაფართოება
- დანერგილი პროგრამების შედეგად შემცირდა სარისკო ქცევები (მსმ პოპულაციასა და კომერციულ სექს-მუშაკებში), გაიზარდა აივ ტესტირებაზე მიმართვიანობის რიცხვი
- ანტირეტროვირუსულ (არვ) მკურნალობაზე დამყოლობის მაჩვენებლის მიხედვით საქართველო რეგიონში პირველ ადგილზეა
- ქვეყანას აქვს საუკეთესო მაჩვენებელი რვ მკურნალობის დაწყებიდან **12** თვის შემდეგ პროგრამაში ჩართულ მოზრდილ და პედიატრიულ პაციენტთა დაყოვნების მხრივ
- საქართველომ, რეგიონში პირველმა დაიწყო ექსპოზიციის წინა არვ მკურნალობის პროგრამა **(PrEP)** მსმ-ებისათვის

აივ/შიდსი

აივ ინციდენტობა 100 000 მოსახლეზე

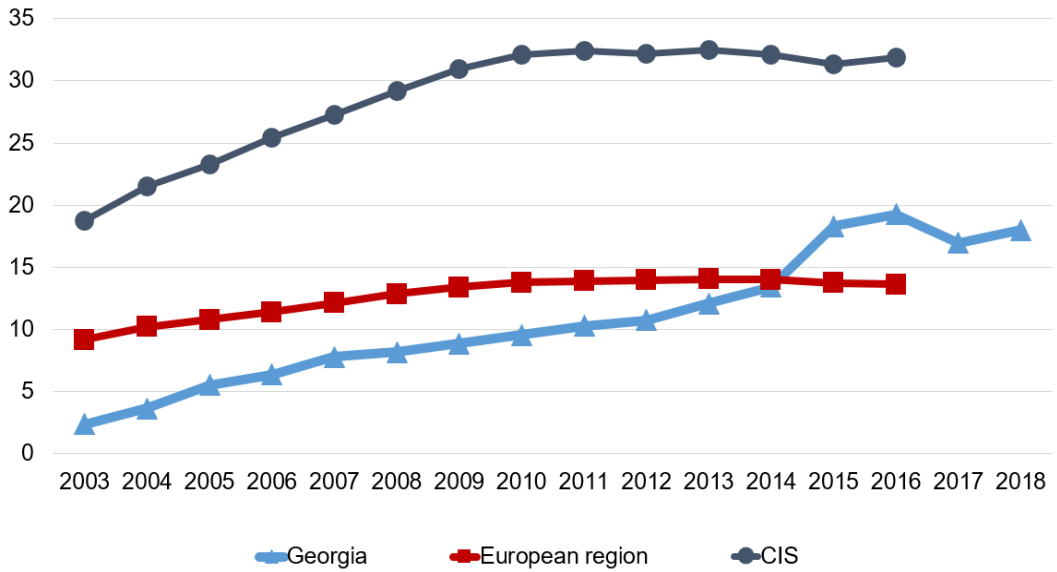

აივ ახალი შემთხვევები გადაცემის გზების მიხედვით

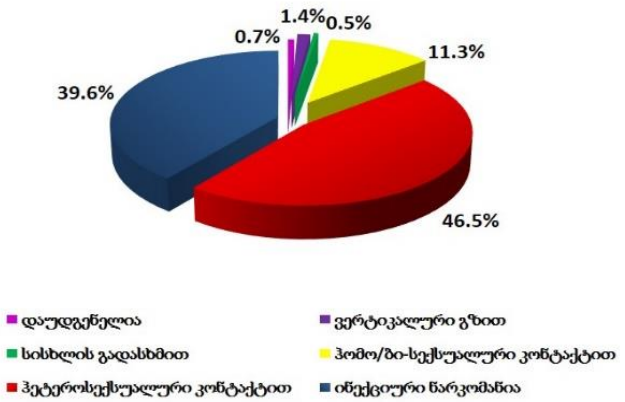

2018 - აივ 672 ახალი შემთხვევა (ინციდენტობა 100000 მოსახლეზე – 18.0)

ანტირეტროვირუსული მკურნალობა - **4 310**

აივ მქონე ადამიანთა შეფასებითი რაოდენობა – **9 360**

რეგისტრირებული შემთხვევები – **6 024**

მთავარი გამოწვევა: გვიანი გამოვლენა

გლობალური ფონდის დაფინანსებით მიმდინარე პროგრამები

ყველა ფორმის ტუბერკულოზის ხარისხიან დიაგნოსტიკასა და მკურნალობაზე უნივერსალური ხელმისაწვდომობის პროგრამა:

- უკანასკნელი შვიდი წლის განმავლობაში **(2010-2016)** გამოვლინდა და ეფექტიანი მკურნალობა მიეწოდა **35 000**-ზე მეტ ტბ პაციენტს
- ტუბერკულოზზე სავარაუდო ყველა შემთხვევაში პაციენტები უზრუნველყოფილნი არიან საჭირო გამოკვლევებითა და დიაგნოსტიკური საშუალებებით. მთელი ქვეყნის მასშტაბით გამოიყენება სწრაფი დიაგნოსტიკის მეთოდი **GeneXpert** აპარატების მეშვეობით
- ტუბერკულოზით დაავადებული ყველა პაციენტი, მათ შორის ტუბერკულოზის რეზისტენტული ფორმის მქონე პირები, უზრუნველყოფილნი არიან ხარისხიანი მედიკამენტებით
- დაინერგა ტუბერკულოზით დაავადებული პაციენტების კონტაქტების ეპიდკვლევისა და მათი სპეციალიზებულ სამედიცინო დაწესებულებაში რეფერალის ახალი მეთოდოლოგია
- პაციენტთა **83%**-მა წარმატებით დაასრულა ტბ მკურნალობა. ამოქმედდა ვიდეომეთვალყურეობით თერაპია
- მოქმედებს პაციენტთა ფულადი წახალისება

ტუბერკულოზი

- ტუბერკულოზის პრევალენტობა ყოველწლიურად მცირდება (საშუალოდ 9%-ით)
- მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა მულტირეზისტენტული ტუბერკულოზის მკურნალობის შედეგები
- აჭარაში დაიწყო „ნულოვანი ტუბერკულოზის“ პროექტი, რომელიც მიზნად ისახავს აჭარაში „ტუბერკულოზის ელიმინაციის კუნძულის“ შექმნას
- გაიხსნა ტუბერკულოზის ახალი ამბულატორია თბილისში

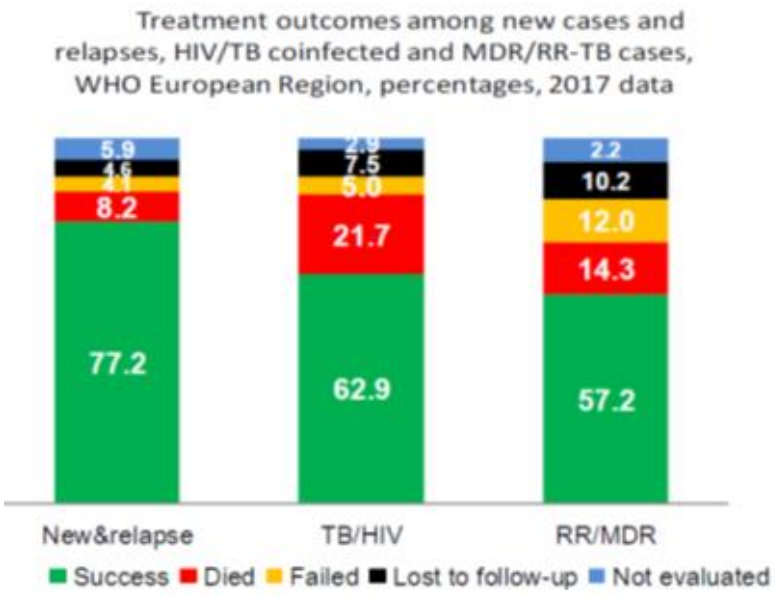

ტუბერკულოზის შემთხვევების რაოდენობა

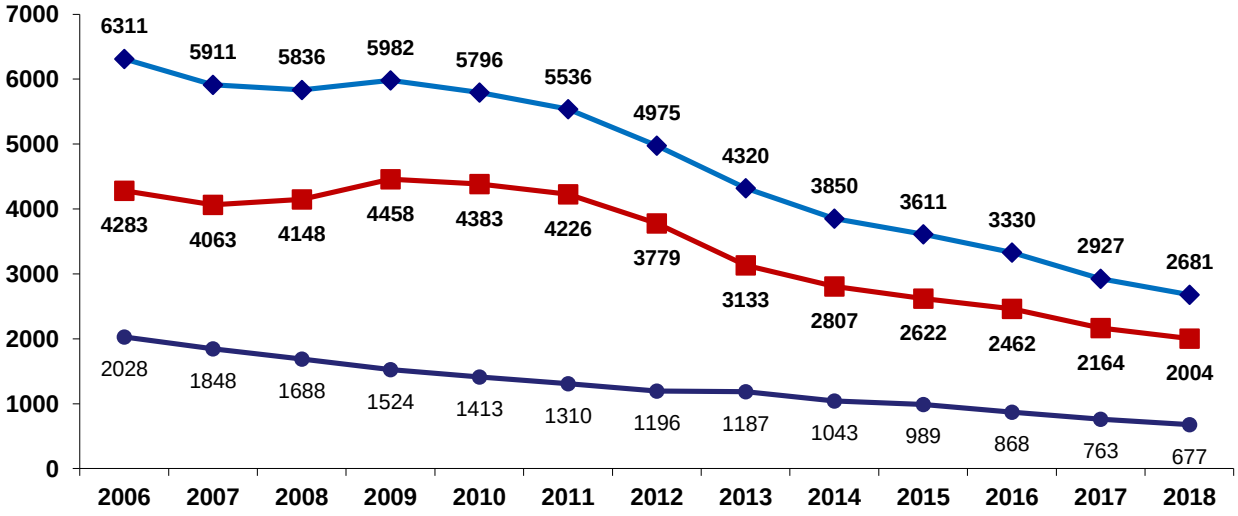

გადამდებ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

საქართველო ინარჩუნებს პოლიომიელიტისგან და ადგილობრივი მალარიისგან თავისუფალი ტერიტორიის სტატუსს (2016 წლიდან საქართველოში არ დაფიქსირებულა მალარიის ადგილობრივი გადაცემის შემთხვევა)

1980 წლის შემდეგ, პირველად, ზედიზედ სამი წლის განმავლობაში (2015-2017) შენარჩუნდა ადამიანთა ცოფით დაავადების ნულოვანი მაჩვენებელი

ქართულ ენაზე ითარგმნა და გამოიცა სენფორდის ანტიმიკრობული თერაპიის სახელმძღვანელო

წითელა, ინციდენტობა 100 000 მოსახლეზე

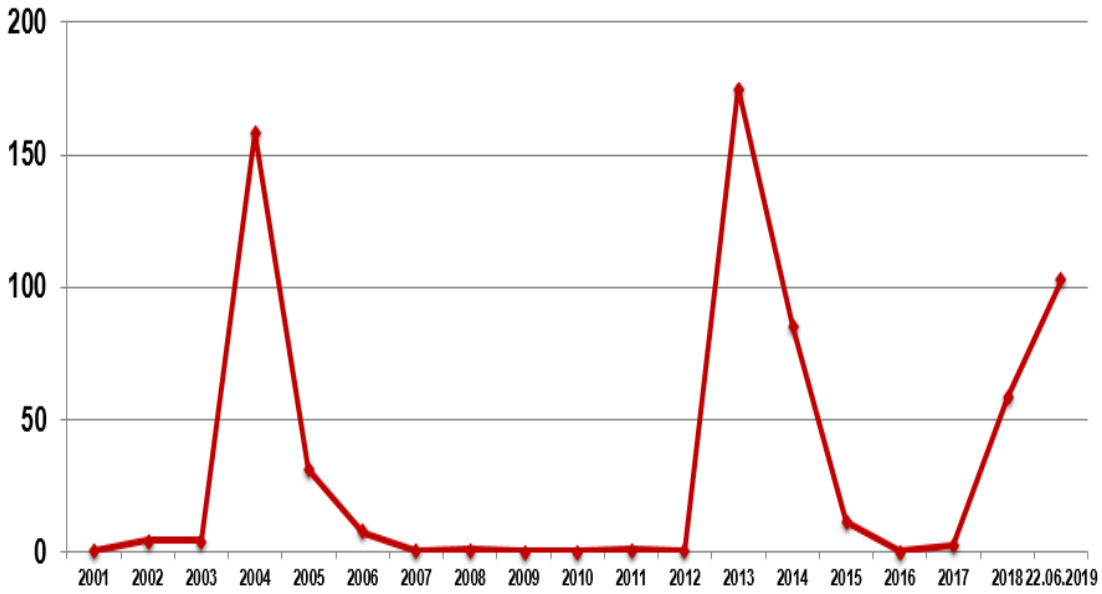

2019 წლის 17 ივლისის მდგომარეობით რეგისტრირებულია წითელას 3 896 შემთხვევა (2 ლეტალური). 2019 წლის განმავლობაში სულ აცრილია 194 958 ადამიანი, მ.შ. 49 352 გეგმიურად

ჯანმოს ევროპის რეგიონალური ოფისის ყოველწლიური აკრედიტაციის ფარგლებში განხორციელდა წითელა/წითურას ნაციონალური ლაბორატორიის სრული აკრედიტაცია 2019 წლისთვის

სტრატეგიული პრიორიტეტი 2

არაგადამდები დაავადებებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და ნაადრევი სიკვდილიანობის შემცირება

არაგადამდებ დაავადებებზე ეპიდზედამხედველობა

- დამტკიცდა არაგადამდები დაავადებების პრევენციისა და კონტროლის ეროვნული სტრატეგია და **2017-2020** წლების სამოქმედო გეგმა
- მომზადდა კიბოს კონტროლის ეროვნული სტრატეგიის განახლებული ვერსია და **2017–2020** სამოქმედო გეგმა
- შეიქმნა არაგადამდებ დაავადებათა პრევენციისა და კონტროლის ქვეყნის ინტერსექტორალური საკოორდინაციო საბჭო
- დამტკიცდა ონკოლოგიის ეროვნული საბჭო
- ამოქმედდა ჯანმრთელობის ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამა
- მომზადდა პერინატალური ჯანმრთელობის ორი ანგარიში
- გაუმჯობესდა რეპროდუქციული ასაკის ქალთა და **5** წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილის შემთხვევათა აქტიური ეპიდზედამხედველობა

არაგადამდებ დაავადებათა კვლევები - STEPs

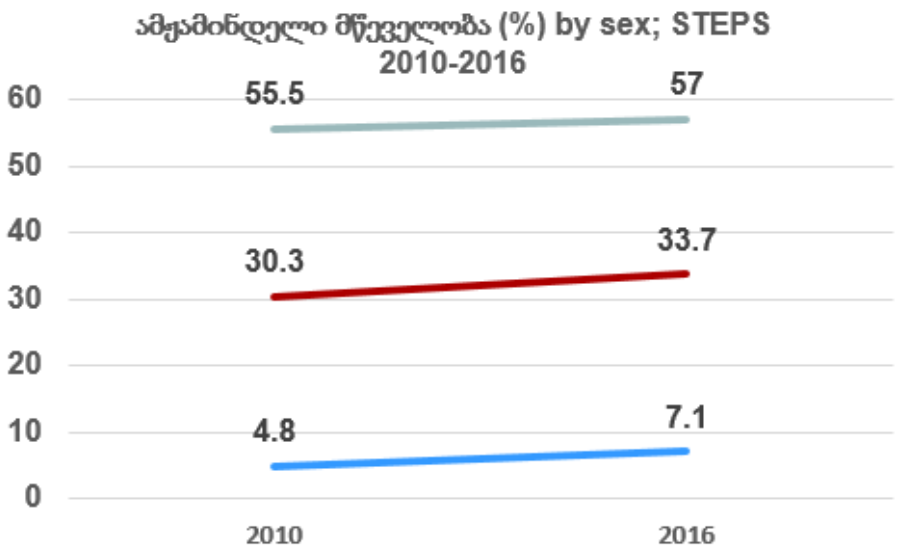

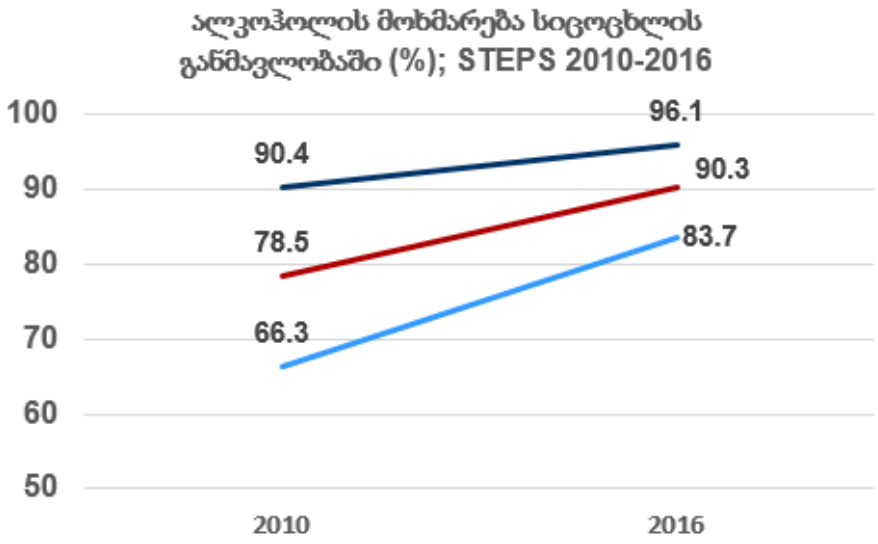

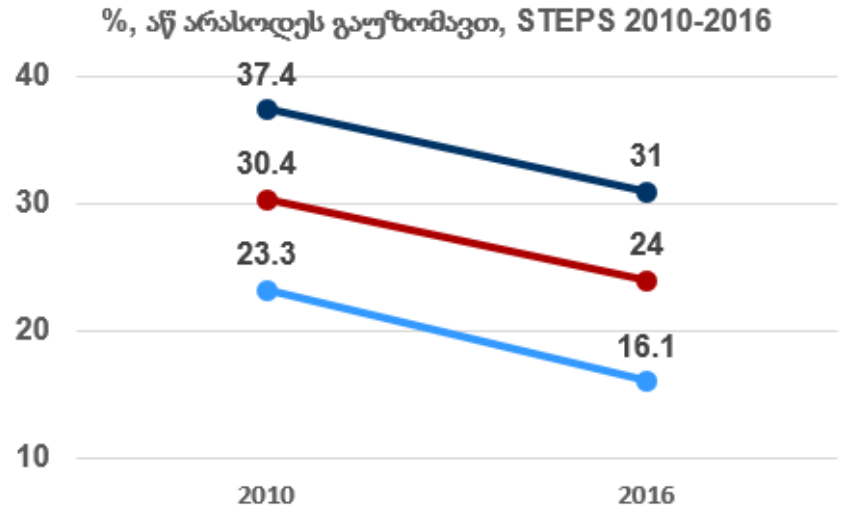

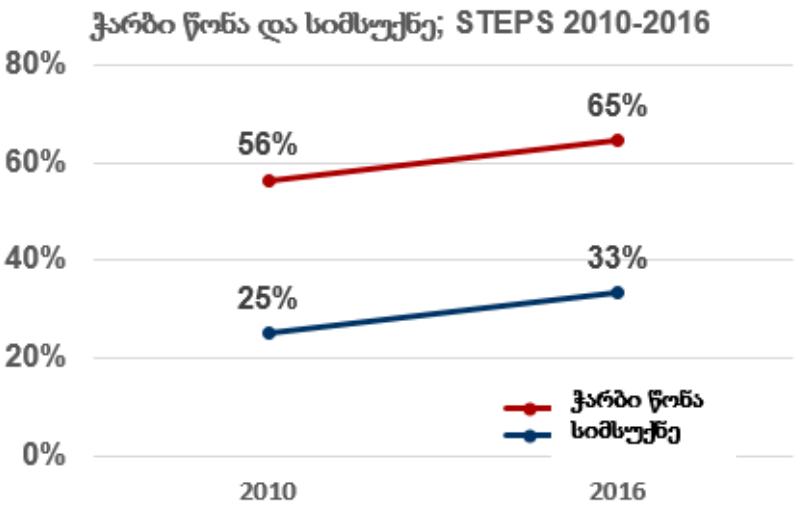

არაგადამდებ დაავადებათა კვლევები

- ჩატარდა ალკოჰოლის, თამბაქოსა და სხვა ნარკოტიკის მოხმარების შემსწავლელი ევროპის სასკოლო კვლევის (ESPAD - European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) 2019 წლის ციკლი
- 2018 წელს ჩატარდა მრავალინდიკატორული კლასტერული კვლევა (MICS) ტყვიის, წყლისა და ანთროპომეტრული კომპონენტებით
- **ESPAD** - ალკოჰოლის, თამბაქოსა და სხვა ნარკოტიკის მოხმარების შემსწავლელი ევროპის სასკოლო კვლევა **(2015)**

ტყვიის სხვადასხვა შემცველობა (%)

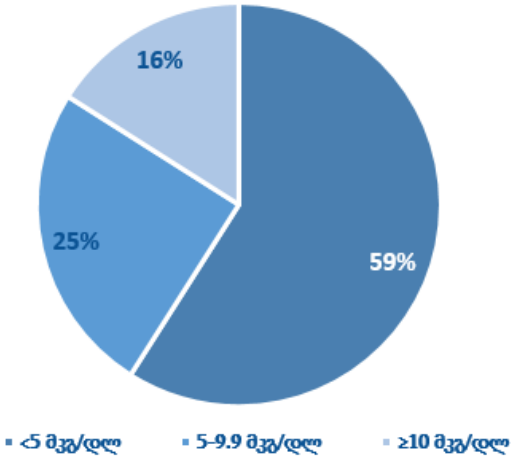

ტყვიის შემცველობის (მკგ/დლ) გავრცელება

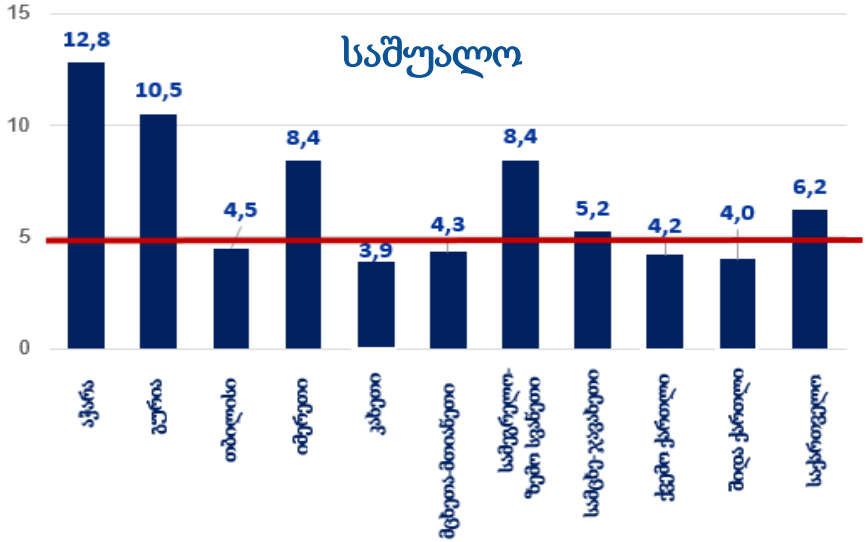

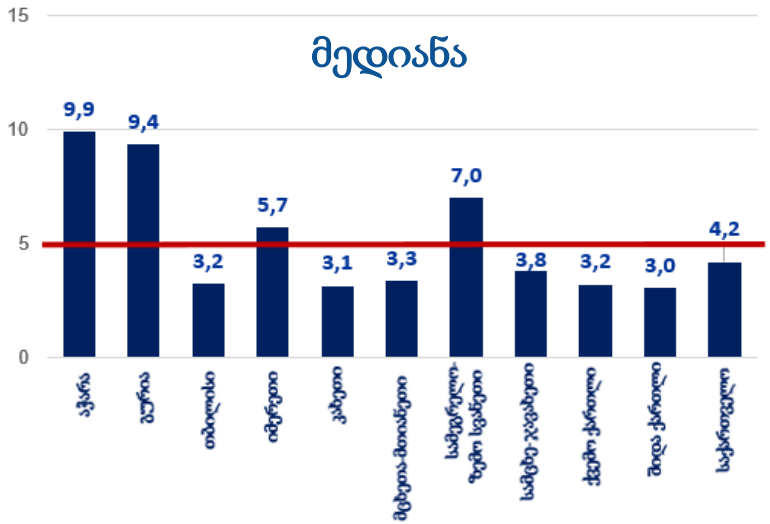

არაგადამდებ დაავადებათა კვლევები

„მიკრონუტრიენტთა დეფიციტის ზედამხედველობის გაძლიერების“ კოლაბორაციული (CDC-NCDC) პროექტი (GNMSS) 8 სენტინელურ დაწესებულებაში (4 ბავშვთა და 4 ორსულთა) საქართველოს 4 რეგიონში - თბილისი, კახეთი, აჭარა, სამეგრელო; შესწავლილ იქნა ნუტრიციული ინდიკატორებიი: რკინა, იოდი, ტყვია და ფოლიუმის მჟავა 3 სამიზნე ჯგუფში: რკინა, იოდი, ფოლიუმი 1-ლი ტრიმესტრის ორსულებში; რკინა 12-23 თვის ბავშვებში; იოდი სკოლის ასაკის ბავშვებში და ტყვია 2-5 წლის ასაკის ბავშვებში

ანემიის გავრცელება 12 – 23 თვის ბავშვებში რეგიონების მიხედვით

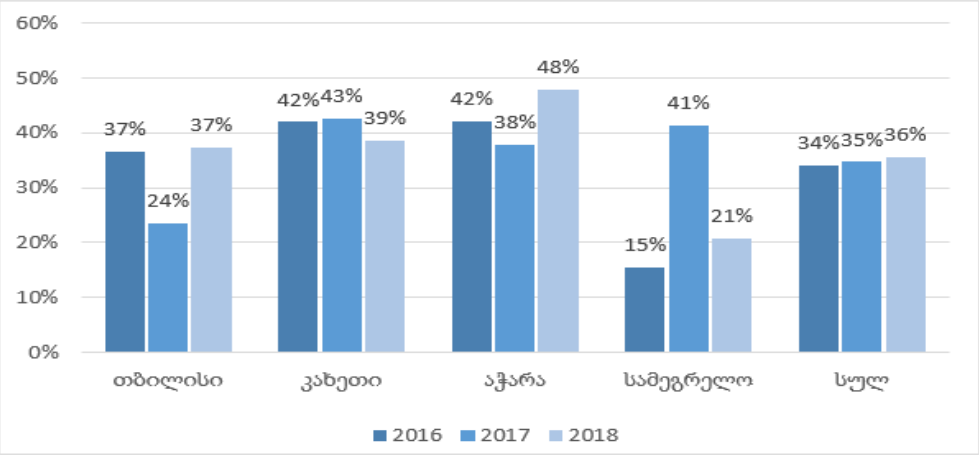

ანემიის გავრცელება პირველი ტრიმესტრის ორსულებში რეგიონების მიხედვით

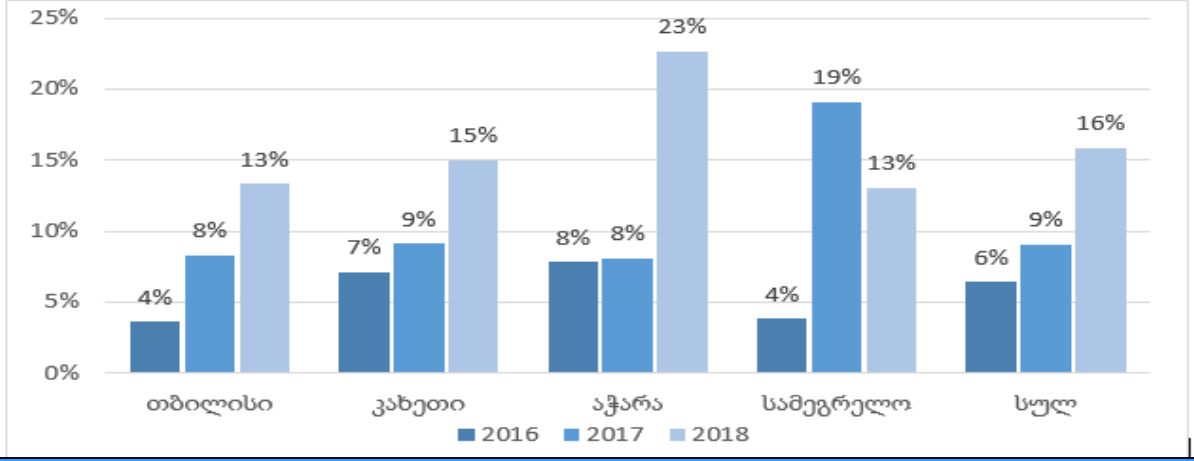

თამბაქოს კონტროლის გაძლიერება

- თამბაქოს მწარმოებელთა ინტერესების გამორიცხვა და თამბაქოს მწარმოებელთა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების/პირების ურთიერთობის გამჭვირვალობა ჯანდაცვის სფეროში გადაწყვეტილების მომზადების, მიღების და დამკვიდრების პროცესში
- კვამლისგან თავისუფალი ადგილები (გარდა კაზინოებისა, სიგარ-ბარებისა და აეროპორტებისა) **2018** წლის **1** მაისიდან
- თამბაქოს ნაწარმის ყველა სახის რეკლამის, პოპულარიზაციისა და სპონსორობის აკრძალვა (მათ შორის ინტერნეტით) **2018** წლის **1** მაისიდან
- მაღაზიების გარე ვიტრინებსა და ფანჯრებზე თამბაქოს ნაწარმისა და მისი აქსესუარების განთავსების აკრძალვა **2018** წლის **1** სექტემბრიდან
- კვამლისგან თავისუფალი სტადიონები **2020** წლის **1** მაისიდან
- შიდა ვიტრინებზე თამბაქოს ნაწარმისა და მისი აქსესუარების განთავსების აკრძალვა **2021** წლის **1** იანვრიდან
- სადა პიქტოგრამებიანი შეფუთვების დანერგვა **2022** წლის **1** იანვრიდან

- საქართველო შერჩეულ იქნა მსოფლიოს 15 ქვეყანას შორის (ერთადერთი ქვეყანა ევროპის რეგიონიდან), როგორც ჯანმოს თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო კონვენციის „FCTC2030 პარტნიორი ქვეყანა“
- კვირაში 7 დღე მუშაობს ცხელი ხაზი (116001)
- ჩატარდა აღმასრულებელი სტრუქტურების და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ცენტრების წარმომადგენელთა ტრენინგები
- შემუშავდა კანონქვემდებარე აქტები
- ჩატარდა მედიაკამპანია
- ფუნქციონირებს თავის დანებების მობილური აპლიკაცია „თავს ვანებებ“
- 112-ის მობილურ აპლიკაციაში მოხდა თამბაქოს კომპონენტის ჩაშენება

საქართველოში თამბაქოს კონტროლის პოლიტიკის საინვესტიციო შემთხვევა

- საქართველოში ყოველწლიურად **11 400** ადამიანი იღუპება თამბაქოსაგან გამოწვეული დაავადებებით
  - აქედან, **2 100** იღუპება პასიური მოწევის შედეგად
- თამბაქოსთან ასოცირებული წლიური ეკონომიკური ტვირთი (პირდაპირ და არაპირდაპირი ხარჯები) - **824.9 მლნ ლარი,** რაც წლიური მშპ-ს **2.43%-ის** ეკვივალენტია

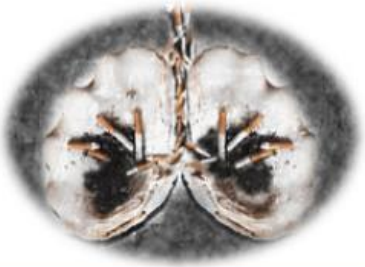

თამბაქოსგან გამოწვეული დაავადებების ფონზე სამუშაოს გაცდენის ხარჯები **76.3** მილიონი ლარი

თამბაქოსგან გამოწვეული დაავადების ფონზე შემცირებული პროდუქტიულობის ხარჯები **73.9** მილიონი ლარი

მოსაწევი პაუზების ხარჯები **243.3** მილიონი ლარი

თამბაქოსთან ასოცირებული ნაადრევი სიკვდილიანობის ხარჯები **104.1** მილიონი ლარი

სტრატეგიული პრიორიტეტი 3

კლიმატის ცვლილებისა და გარემო ფაქტორების ზემოქმედებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და სიკვდილიანობის პრევენცია

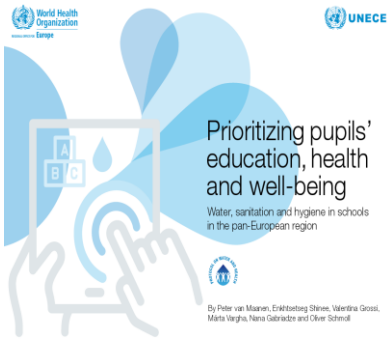

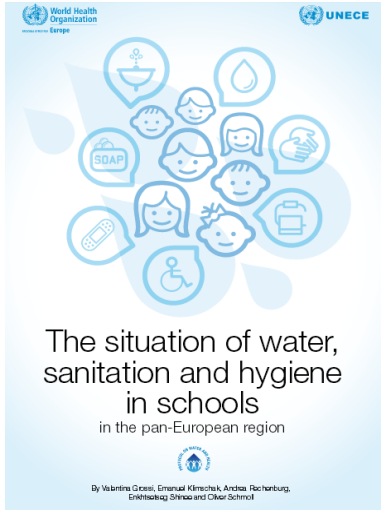

- თანამშრომლობის მემორანდუმი იტალიის ჯანმრთელობის ეროვნულ ინსტიტუტთან და **MICS**-ის კვლევის ტყვიის კომპონენტი და სასმელი წყლის ხარისხის შეფასების განხორციელება
- **UBA Germany/WHO ECEH** მხარდაჭერით დაიწყო რეგიონული პროექტი „ქიმიური ნივთიერებების მდგრადი მართვის ეროვნული სისტემის ძირითადი ელემენტების დანერგვა აღმოსავლეთ ევროპის, კავკასიის და ცენტრალური აზიის ზოგიერთი ქვეყნებში - ბელარუსი, საქართველო, ყაზახეთი“
- საქართველოს მთავრობის **2018** წლის **29** დეკემბრის **N680** დადგენილებით დამტკიცდა „საქართველოს გარემოს და ჯანმრთელობის **2018-2022** წწ ეროვნული სამოქმედო გეგმა **NEHAP-2**“
- შეიქმნა პირველი ქართულენოვანი საშიში ქიმიური ნივთიერებების რეგისტრის ვერსია
- გამოიცა ქიმიური უსაფრთხოების ტერმინთა განმარტებითი ლექსიკონი

NEHAP გარემოს ჯანმრთელობის ეროვნული სამოქმედო გეგმა 2018-2022 წწ.

პასუხისმგებელი უწყებები

- საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო;
- საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო;
- საქართველოს ეკონომიკისა და მგრადი განვითარების სამინისტრო;
- საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო;
- საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო;
- საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო;
- ქ. თბილისის მერია;
- საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია.
- სამდივნო NCDC -შესრულების წლიური ანგარიში

შესრულების პერიოდი

NEHAP-ის 5 სტრატეგიული ამოცანა

2018	2019	2020	2021	2022
უსაფრთხო წყალსა და სანიტარიაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება, მათ შორის თითოეული ბავშვისთვის	ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემოს მიმართ ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება ბავშვებისა და ახალგაზრდებისათვის, გაზრდილი ფიზიკური აქტივობის უზრუნველსაყოფად	მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე ატმოსფერული და შენობისშიდა ჰაერის დაბინძურების მავნე ზემოქმედების შემცირება	ქიმიური ნივთიერებების ზემოქმედებით გამოწვეული ავადობის პრევენცია	ჯანმრთელობის საკითხების ინტეგრირება კლიმატის ცვლილებების ადაპტაციისა და შერბილების პოლიტიკაში.

სტრატეგიული პრიორიტეტი 4

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის რისკებზე მზადყოფნის შესაძლებლობების გაძლიერება სწრაფი და ეფექტური რეაგირებისათვის

- დკსჯეც - ჯანმრთელობის საერთაშორისო წესების და ჯანმრთელობის გლობალური უსაფრთხოების დღის წესრიგის ეროვნული კოორდიონატორი

- საქართველო „რეალურ დროში ბიოზედამხედველობის“ სამოქმედო პაკეტის ლიდერი და „ზოონოზური დაავადებების“ და „ეროვნული ლაბორატორიული სისტემის“ სამოქმედო პაკეტების მხარდამჭერი

- **GHSA** მინისტერიალებში და სხვა მაღალი დონის შეხვედრებში მონაწილეობა, რეალურ დროში ზედამხედველობის სამოქმედო პაკეტის ბილატერალური შეხვედრის თავმჯდომარეობა

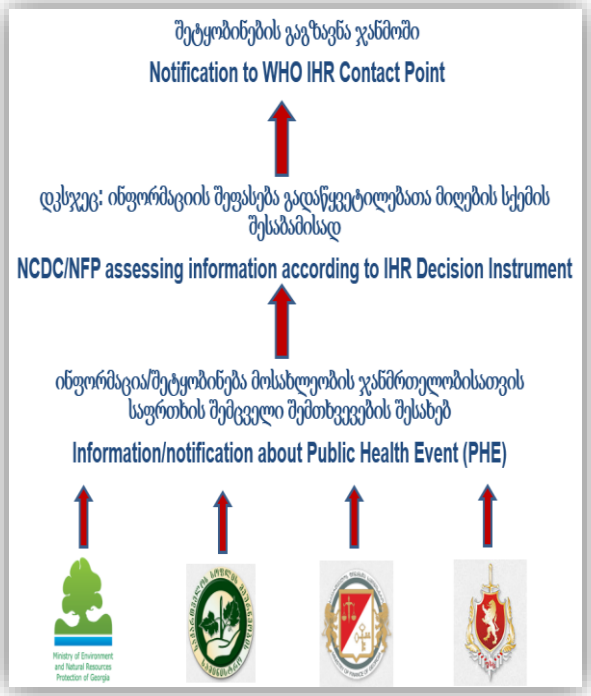

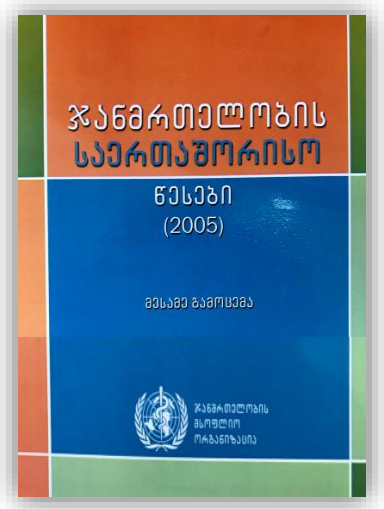

- ჩატარდა **"IHR Exercise JADE 2018"** სიმულაციური სავარჯიშო

- გაიმართა გლობალური ჯანმრთელობის უსაფრთხოების რეალურ დროში ბიოზედამხედველობის პაკეტის პირველი შეხვედრა

- გაიმართა საგანგებო სიტუაციების დროს რისკის კომუნიკაციის შესაძლებლობების გაძლიერების სამუშაო შეხვედრა

საქართველოს ერთობლივი გარე შეფასება
2019 წლის 10-14 ივნისი

მიზანი: IHR-ის ფარგლებში არსებული ძირითადი შესაძლებლობების შეფასება

- **19** ტექნიკურ სფეროში შეფასდა საქართველოს შესაძლებლობები
- განხორციელდა ექსპერტთა ერთობლივი დისკუსიები და საველე ვიზიტები
- შემუშავდა რეკომენდაციები ნაკლოვანებების აღმოფხვრისა და არსებული შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით

სტრატეგიული პრიორიტეტი 5

გამოყენებითი და ფუნდამენტური ბიოსამედიცინო და ბიოტექნოლოგიური სამეცნიერო კვლევების პოტენციალის განვითარება

ლუგარის ცენტრის ძირითადი მისია

- ბიოუსაფრთხოების დეპარტამენტი
- ბიოდაცვის სამმართველო
- ეროვნული საცავი
- განსაკუთრებით საშიშპათოგენებოის ლაბორატორია
- ზოოენტომოლოგიური ლაბორატორია
- ზოგადი ბაქტერიოლოგიის ლაბორატორია
- ვივარიუმი
- ნიმუშების მიმღები
- ვირუსოლოგიის, მოლეკულური ბიოლოგიისდა გენომის დეპარტამენტი
- მოლეკულური ეპიდემიოლოგია/ გენომი
- გრიპის და რესპირატორული ვირუსების ლაბორატორია
- პოლიო და სხვა ენტერო ვირუსების ლაბორატორია
- უჯრედოვანი კულტურების ლაბორატორია
- სეროლოგიისლაბ – C ჰეპატიტის კვლევის ჯგუფი

- ქვეყნის ეპიდემიოლოგიური უსაფრთხოება
- ბიოლოგიურ უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი მთავარი დაწესებულება
- ბიოლოგიური საფრთხეების გამოვლენა, დადასტურება და მათზე სწრაფი რეაგირება
- ჯანმრთელობის გლობალური უსაფრთხოების პროგრამის (GHSA) ერთ-ერთი მთავარი მონაწილე და რეალურ დროში ზედამხედველობის, ლაბორატორიული და ზოონოზური დაავადებების სამოქმედო პაკეტებში ლიდერი
- განსაკუთრებით საშიში პათოგენების კონსოლიდაცია
- ზოოენტომოლოგიური ზედამხედველობა
- საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სახელმწიფო პროგრამების ლაბორატორიული მხარდაჭერა
- ქვეყანაში ბიოსამედიცინო კვლევების პოტენციალის განვითარება

რიჩარდ ლუგარის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კვლევითი ცენტრის ექსკლუზიური ფუნქციები

- განსაკუთრებით საშიში ინფექციების (ტულარემია, ჯილეხი, ებოლა, ჰანტა ვირუსი, ყირიმ კონგო და სხვ.) და იშვიათი და ეგზოტიკური დაავადებების (მალარია, დიფთერია, ბართონელა, ლეპტოსპიროზი, დენგე, ზიკა და სხვ.) დიაგნოსტირება

- განსაკუთრებით საშიში პათოგენების დიაგნოსტირება საერთაშორისო და ადგილობრივი ნორმების და კანონმდებლობის დაცვით - **550-750** შემთხვევა ყოველწლიურად **(BSL-3)**

- გრიპის ზედამხედველობა

- რესპირაციული, დიარეული დაავადებების, ენტეროვირუსების ზედამხედველობა **Multiplex PCR** მეშვეობით

- პოლიოს ზედმხედველობა, რეფერალი სომხეთისთვის

- როტავირუსის ზედამხედველობა

- წითელა/წითურას ზედამხედველობა და გენოტიპირება

- სრული გენომის სექვენირების შესაძლებლობები

- მიკროორგანიზმების ეროვნული საცავი საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად

რიჩარდ ლუგარის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კვლევითი ცენტრი

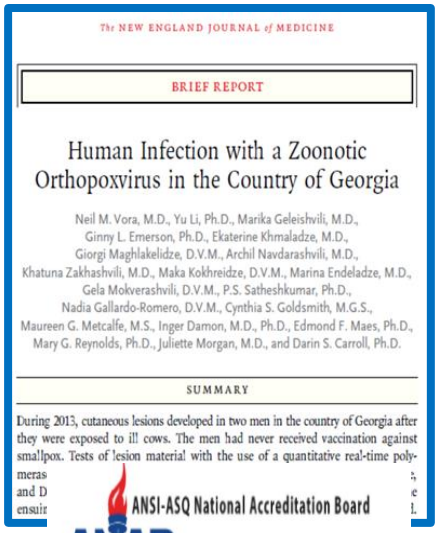
The NEW ENGLAND JOURNAL of MEDICINE

BRIEF REPORT

Human Infection with a Zoonotic Orthopoxvirus in the Country of Georgia

Neil M. Vora, M.D., Yu Li, Ph.D., Marika Geleishvili, M.D., Ginny L. Emerson, Ph.D., Ekaterine Khmaladze, M.D., Giorgi Maghlakelidze, D.V.M., Archil Navdarashvili, M.D., Khatuna Zakhashvili, M.D., Maka Kokhreidze, D.V.M., Marina Endeladze, M.D., Gela Mokverashvili, D.V.M., P.S. Satheshkumar, Ph.D., Nadia Gallardo-Romero, D.V.M., Cynthia S. Goldsmith, M.G.S., Maureen G. Metcalfe, M.S., Inger Damon, M.D., Ph.D., Edmond F. Maes, Ph.D., Mary G. Reynolds, Ph.D., Juliette Morgan, M.D., and Darin S. Carroll, Ph.D.

SUMMARY

During 2013, cutaneous lesions developed in two men in the country of Georgia after they were exposed to ill cows. The men had never received vaccination against smallpox. Tests of lesion material with the use of a quantitative real-time poly-

ملوفلرمو پرولمد:

- აღმოჩენილია ახალი სახეობის ორთოპოქს ვირუსი (ახმეტის ვირუსი)
- ღამურებში აღმოჩენილია ბრუცელოზისა და ლეპტოსპიროზის გამომწვევები
- **Bartonella taylorii** დადგინდა როგორც ადამიანის პათოგენი შიდსიან პაციენტში
- გამოიყო **Janibacter hoylei PVAS-1** ენდოკარდიტის დიაგნოზის მქონე პაციენტის კლინიკური ნიმუშიდან

CERTIFICATE OF REGISTRATION

This is to certify that:
National Center for disease Control and Public Health LEPL

9 M. Asatiani Street, Tbilisi, 0177, GEORGIA

operates a
QUALITY MANAGEMENT SYSTEM
which complies with the requirements of
ISO 9001:2015
for the following scope
Laboratory tests.

Scope Exclusions: None.

Certificate No: QM 541351

Issued: 29 March 2018
Expires: 12 May 2021

Originally Certified: 13 May 2015
Current Certification: 29 March 2018

Nicole Grantham
General Manager SAI Global Certification Services

JAS-ANZ
IAF
SAI GLOBAL

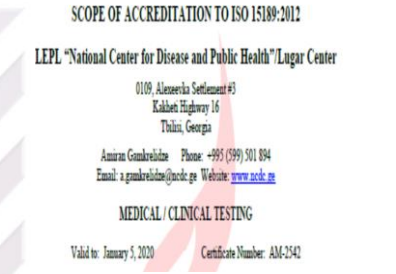
SCOPE OF ACCREDITATION TO ISO 15189:2012

LEPL "National Center for Disease and Public Health"/Lugar Center

0109, Alexeevka Settlement #3
Kakheti Highway 16
Tbilisi, Georgia

Amiran Gamkrelidze Phone: +995 (599) 501 894
Email: a.gamkrelidze@ncdc.ge Website: www.ncdc.ge

MEDICAL / CLINICAL TESTING

Valid to: January 5, 2020 Certificate Number: AM-2542

ANSI-ASQ National Accreditation Board
ANAB

რიჩარდ ლუგარის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის კვლევითი ცენტრი

პირველად საქართველოში:

- დადასტურებულია ძროხის ყვავილის პირველი შემთხვევა სამეგრელოში
- აღმოჩენილია შიგელას და სალმონელას ახალი სეროტიპები
- დაინერგა კარბაპენემების მონიტორინგი ბაქტერიულ იზოლატებზე
- გამოვლინდა ჯილეხის ნიადაგური აქტიური კერების მომატება **15%**-მდე **(10%** ისტორიულად**)**
- იზოლირდა **Cl. dificille** კლინიკური ნიმუშიდან
- ჯილეხზე საეჭვო ნიმუშების **41%** აღმოჩნდა **Parapox** ვირუსით გამოწვეული ინფექცია
- ჩატარდა საქართველოში გავრცელებული კოღოების იდენტიფიკაცია სექვენირებაზე დაფუძვნებული ახალი მოლეკულური მეთოდის - დნმ შტრიხკოდირების გამოყენებით
- **GARP** საშუალებით მოხდა სხვადასხვა დაავადების, გადამტანისა და ვექტორის გავრცელების პროგნოზირება და ეკოლოგიური ნიშის მოდელირება
- დადგინდა **Escherichia coli (STEC)** ტოქსიურობის მარკერები
- გამოვლინდა მაღალი რეზისტენტობა გრამ-უარყოფით მიკრობებში **(ESBL)**
- დაინერგა წითელა/წითურას სექვენირება, დადგინდა წითელას შემთხვევის გენოტიპი **- D8**
- გამოვლინდა ტულარემიის ახალი კერები ქვემო ქართლისა და იმერეთის რეგიონებში
- დადგინდა ქვეყანაში გავრცელებული ლეპტოსპიროზის სახეობები
- შესწავლილია რეზისტენტობის მექანიზმი და გამოვლინდა **Neisseria gonorhoaea**-ს რეზისტენტული შტამები (მულტირეზისტენტული, ფტორქინოლონოლები) და სხვა

სტრატეგიული პრიორიტეტი 6

ელექტრონული ინფორმაციული სისტემების განვითარება

სამედიცინო სტატისტიკის წარმოება

- რუტინული სტატისტიკის წარმოება
- პირველადი ჯანდაცვის დაწესებულებებისა და ჰოსპიტლებისთვის შემთხვევებზე დამყარებული ელ. ანგარიშგება
- კიბოს პოპულაციური რეგისტრი
- დაბადების რეგისტრი
- დაბადება / გარდაცვალების ელ. პროგრამა
- ავადობის ტენდენციების განსაზღვრა, ჯანმრთელობის ინდიკატორების გამოთვლა და წარდგენა სახელმწიფო და საერთაშორისო დონეებზე
- ყოველწლიური სტატისტიკური ცნობარი "ჯანმრთელობის დაცვა საქართველოში" ქართულ და ინგლისურ ენებზე და სხვა პუბლიკაციები

- სიკვდილის არაიდენტიფიცირებული მიზეზების წილის შემცირების მიზნით საზ. ჯანდაცვის რაიონული ცენტრების მიერ ვერბალური აუტოფსიის გამოყენება
- წლიური ანგარიშების და კიბოს პოპულაციური რეგისტრის ელექტრონიზაცია
- მომზადდა და გამოიცა კიბოს პოპულაციური რეგისტრის სამი წლის შედეგების ანალიზი ქართულ და ინგლისურ ენებზე
- თანამშრომლობა ვაშინგტონის უნივერსიტეტის ჯანმრთელობის გაზომვებისა და შეფასების ინსტიტუტთან (IHME)
- ჟურნალში „The Lancet" გამოქვეყნდა 12 სტატია

ელექტრონული მობილური ჯანმრთელობის პლატფორმის განვითარება

- დაინერგა იმუნიზაციის ელექტრონული მოდული,თამბაქოზე თავის დანებების და ტუბერკულოზის აპლიკაციები (VOT); მუშავდება მშობელთა აპლიკაცია
- განახლდა C ჰეპატიტის ანალიტიკური სისტემა, რაც საშუალებას აძლევს ცენტრს და სხვა დაინტერესებულ პირებს, მიიღონ საჭირო ინფორმაცია სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელებისთვის
- C ჰეპატიტის ელიმინაციისათვის სხვადასხვა კამპანიების წარმოება მოსახლეობისათვის მოკლე ტექსტური შეტყობინებების გაგზავნის მიზნით
- 2018 წელს გაგზავნილ იქნა 3 მილიონზე მეტი მოკლე ტექსტური შეტყობინება
- რეალურ რეჟიმში ამუშავდა გლობალური ფონდის დაფინანსების ფარგლებში შექმნილი შიდსის პრევენციის ელექტრონული სისტემა
- შეიქმნა და ამუშავდა ცენტრის ახალი ვებ გვერდი, რომელიც აღიჭურვა ინტრანეტის ფუნქციით
- დკსჯეც მოქმედებს 50 e-სისტემა

სტრატეგიული პრიორიტეტი 7

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სისტემის მართვის განვითარების ხელშეწყობა

- შემუშავდა და დამტკიცდა „საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მუნიციპალური სამსახურების ფუნქციონირების შესახებ“ საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის ეროვნული რეკომენდაცია (გაიდლაინი)
- საზჯანდაცვის სფეროში ჯანმოს ექსპერტთა ჯგუფის შეფასებითი მისიის ვიზიტი საქართველოში
- შემუშავდა ადგილობრივი მოსახლეობის საჭიროებებზე დაფუძნებული მუნიციპალური პროგრამების ნუსხა, მათი შედგენის და განხორციელების მეთოდოლოგია
- დკსჯეცის რე-სერთიფიცირება **ISO 9001:2012** სტანდარტით **(SAI-Global Georgia).** აუდიტები ჩატარდა ცენტრის ადმინისტრაციულ, საფინანსო-ეკონომიკურ დეპარტამენტებში, ლუგარის ცენტრში, აჭარის და იმერეთის სამმართველოებში
- დაინერგა ლოჯისტიკური მართვის ელექტრონული მოდული, რომლის გამოყენებითაც შესაძლებელია, როგორც ვაქცინების, ასევე სხვა მარაგების სრული კონტროლი და პროცესებზე ზედამხედველობა
- საზ. ჯანდაცვის რეგიონული მართვის დეპარტამენტის იმერეთის სამმართველოსთვის შესყიდულ იქნა ბაქტერიოლოგიური საკვები არეების ჩამოსასხმელი აპარატი და განხორციელდა საკვები არეების ჩამოსასხმელი აპარატის ლაბორატორიული ოთახის საინჟინრო მოწყობა, შესაბამისი სტანდარტების მიხედვით
- იმერეთის საზჯანდაცვის რაიონული ცენტრების ექიმი-ეპიდემიოლოგების გადამზადება საველე ეპიდემიოლოგიური სწავლების კურსის ფარგლებში
- გაფართოვდა კომერციული ლაბორატორიული კვლევითი მომსახურება

ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამების მართვა

ცენტრის მიერ ადმინისტრირებადი პროგრამები/კომპონენტები:

- დაავადებათა ადრეული გამოვლენა და სკრინინგი
- იმუნიზაცია
- ეპიდზედამხედველობა
- უსაფრთხო სისხლი
- პროფესიულ დაავადებათა პრევენცია
- ტუბერკულოზის მართვა
- აივ-ინფექცია/შიდსის მართვა
- დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა
- ჯანმრთელობის ხელშეწყობა
- C ჰეპატიტის მართვა

ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამების მართვა

- სახელმწიფომ გლობალური ფონდიდან სრულად გადმოიბარა ტუბერკულოზის და შიდსის სამკურნალო პირველი რიგის მედიკამენტების (სრულად) და მეორე რიგის მედიკამენტების (50%) და რეაქტივების/რეაგენტების შესყიდვის ვალდებულება
- დაინერგა აივ/შიდსის და C ჰეპატიტის დიაგნოზის მქონე, მაღალი რისკის ქვეშ მყოფი მედპერსონალი და მოქალაქეების ვაქცინაცია B ჰეპატიტის და გრიპის საწინააღმდეგო ვაქცინებით
- შეიქმნა და დაინერგა C ჰეპატიტის სკრინინგის ელექტრონული მოდული
- დაინერგა აივ ინფექცია/შიდსზე ტანდემ-ტესტირება C ჰეპატიტზე სკრინინგთან ერთად; იუსტიციის 12 სახლში მოეწყო C ჰეპატიტის კუთხეები; გაიზარდა C ჰეპატიტის სკრინინგით მოცვის არეალი
- დაინერგა ჰოსპიტალიზებული პაციენტების C ჰეპატიტის სკრინინგით გამოვლენილი დადებითი შემთხვევების კონფირმაციული კვლევა
- ქვეყნის მასშტაბით სრულად დაინერგა ნახველის/საკვლევი მასალის ტრანსპორტირების ახალი სქემა „საქართველოს ფოსტის“ მეშვეობით; 17 სამედიცინო დაწესებულებაში დაიწყო ჯინ ექსპერტ კვლევების პილოტური პროექტი
- სახელმწიფომ გადმოიბარა საყრდენი ბაზებით გრიპზე ზედამხედველობის ვალდებულება და გააფართოვა გრიპის ვაქცინაციით მოცვა
- განახლდა დონორთა ერთიანი ელექტრონული ბაზა, განხორციელდა ფოკუს-ჯგუფების კვლევა უანგარო რეგულარული დონორობის მოტივაციური ფაქტორების გამოსავლენად
- მიმდინარეობს დღენაკლული ახალშობილების რეტინოპათიის სკრინინგის პილოტური პროექტი თბილისის, იმერეთის და კახეთის რეგიონების სამი სამედიცინო დაწესებულების ბაზაზე
- დაინერგა სმენის უნივერსალური სკრინინგი ყველა სამშობიარო სახლში
- დაინერგა სისხლში ტყვიის შემცველობის ბიომონიტორინგის კომპონენტი
- გაიზარდა ეპილეფსიის დიაგნოსტიკისადმი გეოგრაფიული ხელმისაწვდომობა
- დაგეგმილია ნუკლეინის მჟავას ტესტირების (NAT) პილოტური პროექტი

ხარისხის მართვა

- ლუგარის ცენტრის ზოგადი ბაქტერიოლოგიისა და სეროლოგიის ლაბორატორიებში ჩატარდა სააკრედიტაციო შეფასება, რის შედეგად აღნიშნულ ლაბორატორიებს ამერიკული სააკრედიტაციო ორგანოს **ANAB**-ის მიერ მიენიჭა საერთაშორისო აკრედიტაცია **ISO15 189**

- დაინერგა და ხორციელდება ხარისხის გარე კონტროლის ყოველთვიური პროგრამა **EQA/UKNEQAS**

- მომზადდა ხარისხის სახელმძღვანელო

- დაინერგა პერსონალის კომპეტენციის შეფასების პრაქტიკა

- დამტკიცდა და განხორციელდა ხარისხის შიდა აუდიტების წლიური გეგმა

- შეიქმნა, დამტკიცდა და დაინერგა **300**-ზე მეტი ხარისხის დოკუმენტი (სსპ-ები, ფორმები, სახელმძღვანელოები და სხვა)

- განხორციელდა სიმულაციური და რეალური აუდიტები

- შემუშავდა და დაინერგა რისკების თავიდან აცილების გეგმა

ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა

- საქართველო პირველად არჩეულ იქნა ჯანმოს აღმასრულებელ საბჭოში 2017-2020 წწ ვადით
- საქართველო არჩეულ იქნა ჯანმოს ევროპის რეგიონული კომიტეტის მუდმივმოქმედი კომიტეტის (SCRC) თავმჯდომარედ 2017-2018 წწ ვადით
- შეიქმნა უწყებათაშორისი მმართველთა საბჭო (სსიპ - ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი, სსიპ - სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ლაბორატორია, სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტო)
- დაინერგა ბრიტანული სამედიცინო ჟურნალის (BMJ) საგანმანათლებლო პლატფორმა კლინიცისტებისათვის. საქართველოში დღეის მდგომარეობით დარეგისტრირებულია 2 261 მომხმარებელი
- 2018 წელს განხორციელდა ამერიკის შეერთებული შტატებისა და საქართველოს მთავრობებს შორის 2014 წელს გაფორმებული შეთანხმებით განსაზღვრული პირობები რ. ლუგარის სახ. საზოგადოებრივი ჯანდაცვის კვლევითი ცენტრისა და ერთიანი ლაბორატორიული სისტემის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული ხარჯებისა და პასუხისმგებლობების გადმოცემის შესახებ
- საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სპეციალისტებისა და ერთიანი ლაბორატორიული ქსელის თანამშრომლებისათვის სასწავლო-გადასამზადებელი კურსების გაერთიანება დკსჯეცის უწყვეტი პროფესიული განვითარების პლატფორმის შექმნის მიზნით

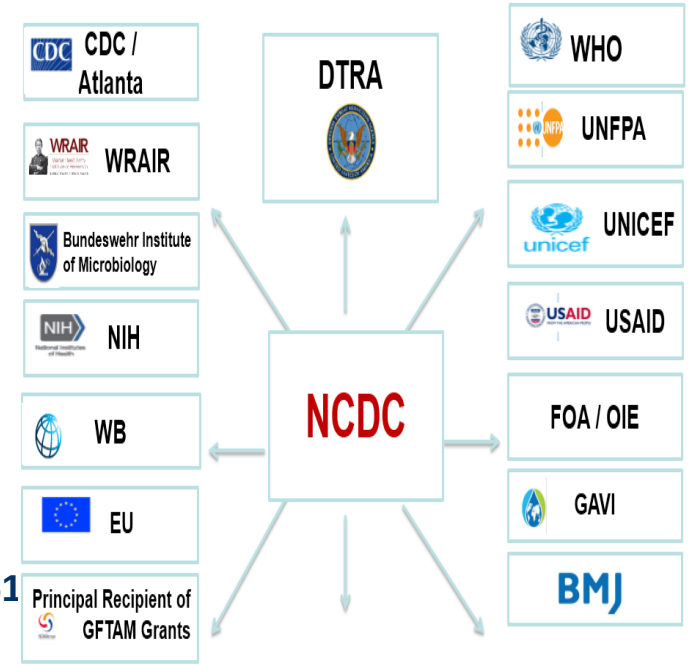

Universities & Research Centers: University of Florida, University of Maryland, Emory University, Johns Hopkins University, North Arizona University, University of Oslo, etc.

ცენტრის სამართლებრივი საქმიანობა

- საქართველოს მთავრობის სხდომაზე წარსადგენად, მომზადდა **13** საგრანტო პროექტი
- მომზადდა საქართველოს მთავრობის განკარგულების სხვადასხვა შინაარსის **10** პროექტი
- მომზადდა საქართველოს მთავრობის დადგენილების **3** პროექტი
- სამინისტროში დასამტკიცებლად გაიგზავნა საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ბრძანების **5** პროექტი
- მომზადდა რეგისტრაციის საკითხებთან დაკავშირებული **43** წერილი
- გაფორმდა ლაბორატორიული კვლევის **- 111** ხელშეკრულება
- გაფორმდა სადეზინფექციო და სადეზინსექციო საშუალებების რეგისტრაციისთვის საჭირო კვლევების **53** ხელშეკრულება
- გაფორმდა სხვადასხვა ტიპის **97** ხელშეკრულება
- გაფორმდა **8** მემორანდუმი პარტნიორ დაწესებულებებთან
- **2018** წელს საჯარო ინფორმაციის გაცემის თაობაზე შემოვიდა **191** განცხადება, აქედან დაკმაყოფილდა **190** განცხადება, არ დაკმაყოფილდა **1** (ცენტრი არ ფლობდა მოთხოვნილ ინფორმაციას, ვინაიდან საკითხი არ შედიოდა მის კომპეტენციაში) საჯარო ინფორმაციაში შესწორების შეტანის მოთხოვნებს ადგილი არ ჰქონია
- გამოიცა **86** ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტი
- ჩატარდა ზემდგომი და სხვა დაწესებულებიდან მიღებული საკანონმდებლო აქტების პროექტების სამართლებრივი ექსპერტიზა
- **2018** წლის განმავლობაში წარიმართა **7** სასამართლო პროცესი; გაიცა **32** მინდობილობა
- **2018** წელს განხორციელდა სააღსრულებლო ბიუროს მეშვეობით იძულებითი აღსრულების პროცესები, რომლის შედეგად ცენტრის შიდა ანგარიშზე ჩარიცხულია **16 514** ლარი, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ **24 880** ლარი

ადმინისტრაციული საქმიანობა

- წარმატებულად განხორციელდა ცენტრის ახალ ადმინისტრაციულ შენობაში სრულად გადასვლა და მასთან დაკავშირებული ტექნიკური/ ორგანიზაციული ღონისძიებები
- ახალ ადმინისტრაციულ შენობაში ჩატარდა ცენტრის სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომა (2018
- წლის 3 აგვისტოს)
- ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის (IDFI) მონიტორინგისა და კვლევის შედეგებით, დკსჯეც რეიტინგებში, ზედიზედ ორჯერ დასახელდა ყველაზე ანგარიშვალდებულ და ღია საჯარო დაწესებულებებს შორის

- დამტკიცდა ცენტრის ახალი 2018-2022 წწ სტრატეგია
- დაიხვეწა ცენტრის „ცხელი ხაზის“ (ნომერი - 116001) საქმიანობა და გაუმჯობესდა აღრიცხვის სისტემა

ადამიანური რესურსების განვითარება

- ცენტრის **2018-2022** წლების სტრატეგიული პრიორიტეტების თანახმად, **2018** წლის განმავლობაში განხორციელდა ცენტრის ადამიანური რესურსების გაძლიერება და განვითარება, არსებული პერსონალის განვითარება და ახალი კვალიფიციური კადრების შერჩევა-აყვანა

- ცენტრი აქტიურად და წარმატებით ახორციელებს სახელმწიფო პროგრამას „საჯარო დაწესებულებაში სტაჟირების გავლის წესისა და პირობების შესახებ“

- **2018** წელს ცენტრში სტაჟირებაზე იმყოფებოდა **85** სტაჟიორი, მათ შორის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში - **21** სტუდენტი. კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, საწარმო პრაქტიკის პროგრამა გაიარა **4** მონაწილემ, პროფესიული პრაქტიკის პროგრამა - **5** მონაწილემ. ცენტრის სამეცნიერო-კვლევით ბაზაზე მომზადდა **4** სადოქტორო დისერტაცია, მათ შორის, ცენტრის **3** თანამშრომელს მიენიჭა დოქტორის აკადემიური ხარისხი.

დკსჯეც-ის დაფინანსების დინამიკა

(მლნ. ლარში)

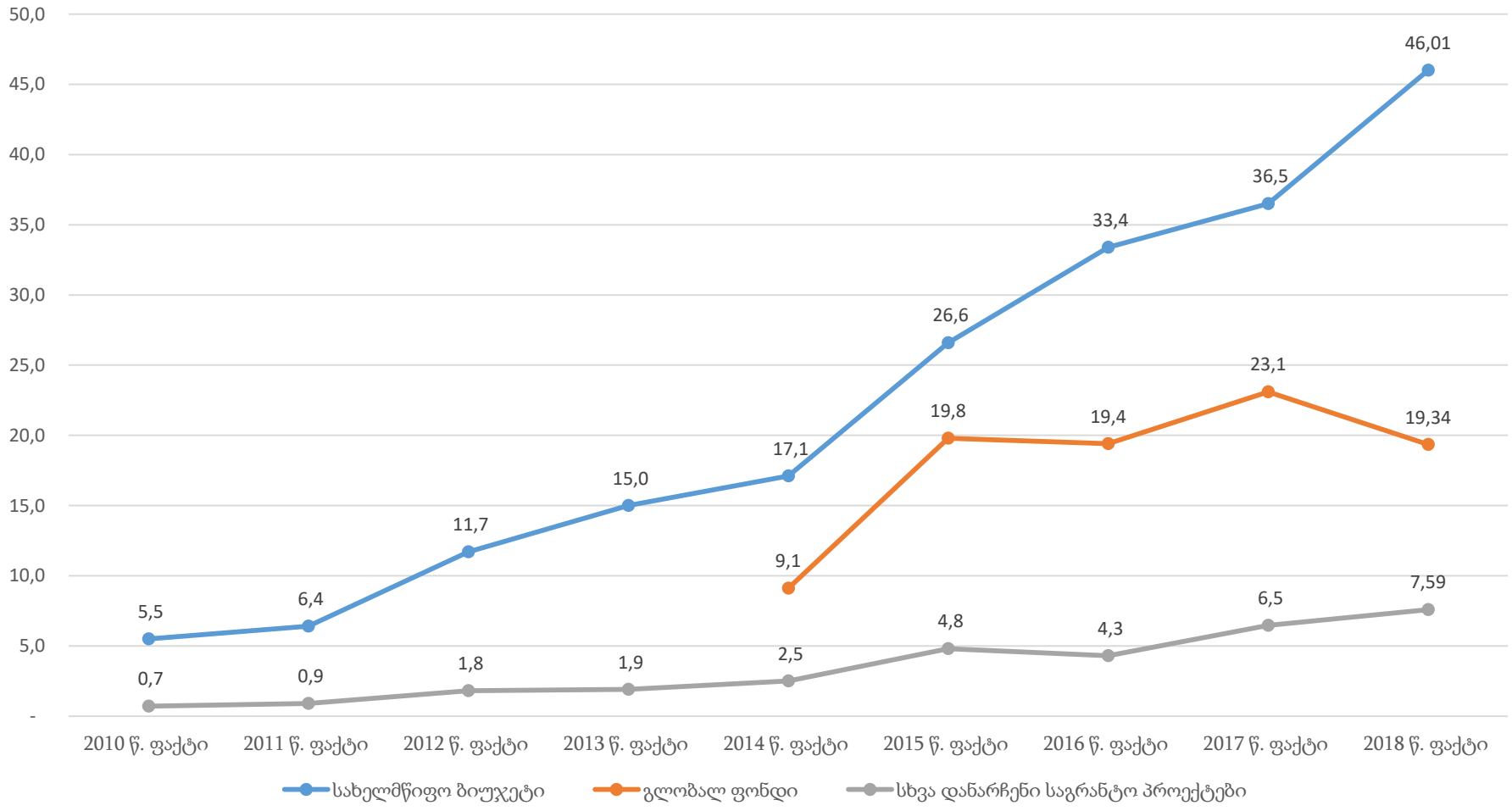

2018 წლის ნაერთი ბიუჯეტის შესრულება

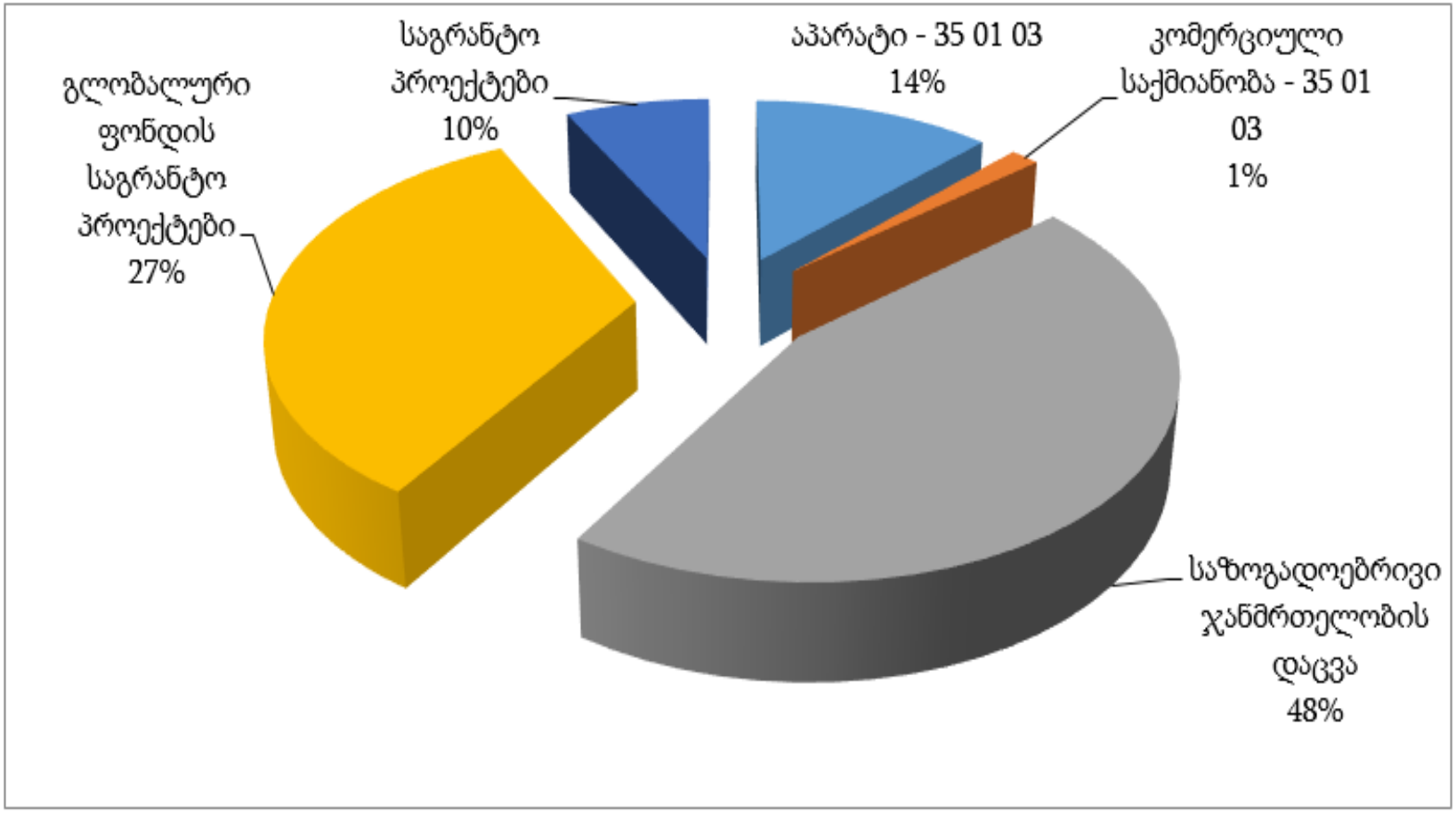

ძირითადი გამოწვევები

გადამდები დაავადებებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და სიკვდილიანობის შემცირება

- წითელას ეპიდაფეთქებების შეკავება
- იმუნიზაციის მეტი ადვოკატირება და მოცვის მაჩვენებლების გაზრდა
- დედიდან შვილზე ინფექციების ვერტიკალური გზით გადაცემის ელიმინაცია
- C ჰეპატიტის ელიმინაციის კასკადის მხარდაჭერა ცენტრის კომპეტენციის ფარგლებში
- აივ ინფექციის შემთხვევების გამოვლენის შედარებით დაბალი მაჩვენებელი და გვიან სტადიაზე დაავადების გამოვლენის მაღალი პროცენტი
- მულტირეზისტენტული და ექსტენსიურად რეზისტენტული ტუბერკულოზის წარმატებული მკურნალობის დაბალი მაჩვენებელი
- ანტიმიკრობული რეზისტენტობის, ინფექციური კონტროლისა და სამედიცინო მომსახურებასთან ასოცირებული ინფექციების ზედამხედველობის, კონტროლისა და პრევენციის მიმართულების გაძლიერება
- ერთიანი ჯანმრთელობის მიდგომის ფარგლებში ამრ ზედამხედველობის გაძლიერება მულტისექტორული კუთხით

ძირითადი გამოწვევები

არაგადამდები დაავადებებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და ნაადრევი სიკვდილიანობის შემცირება

- არაგადამდებ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობის სისუსტეები
- პრევენციული და პროფილაქტიკური მედიცინის, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ნაკლები პრიორიტეტულობა
- დედათა და პერინატალური სიკვდილის შემთხვევებზე არასრულყოფილი ზედამხედველობისა და მათზე რეაგირების გაძლიერება
- რეპროდუქციული ასაკის ქალთა და **0-5** წლის ასაკის ბავშვთა გარდაცვალების შემთხვევების არასრული აღრიცხვიანობა დეიზ-ის სისტემაში
- თამბაქოს კონტროლის გაძლიერება, ახალი საკანონმდებლო ცვლილებების დანერგვის ხელშეწყობა
- მოსახლეობის ცნობიერებისა და ინფორმატიულობის დონის ამაღლება სკრინინგის მნიშვნელობის თაობაზე
- ჯანმრთელობის ხელშეწყობის პოპულარიზაციის ეფექტურობის ამაღლება ერთიანი უწყვეტი (არაფრაგმენტული) სოციალური მედიაკამპანიის განხორციელების გზით
- სისხლის წარმოების ხარისხის კონტროლის ერთიანი სისტემის შექმნა და შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა

ძირითადი გამოწვევები

კლიმატის ცვლილებისა და გარემო ფაქტორების ზემოქმედებით განპირობებულ ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და სიკვდილიანობის პრევენცია

- გარემოს და ჯანმრთელობის თანამედროვე სისტემის შექმნა და შესაძლებლობების გაძლიერება დკსჯეც ბაზაზე
- ასოცირების დღის წესრიგით აღებული ვალდებულებების შესრულება
- გარემოს და ჯანმრთელობის ეროვნული სამოქმედო გეგმის **2018-2022წწ** დანერგვა
- გარემოს რისკ-ფაქტორების ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების შეფასებისათვის მონაცემთა შეგროვების პროცედურებისა და მეთოდოლოგიების შემუშავება
- ლაბორატორიული სიმძლავრეების გაძლიერება და შესაძლებლობების გაზრდა გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის შესაფასებლად
- გარემოს ზემოქმედებასთან ასოცირებული დაავადებების ზედამხედველობა, კონტროლი და ანალიზი საერთაშორისოდ აღიარებული ინდიკატორების შესაბამისად, ინფორმაციის მიწოდება საერთო საინფორმაციო სისტემისათვის
- საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობებსა და საცხოვრებელ გარემოში გარემოს ხარისხობრივი ნორმების შეფასება და მონიტორინგი

ძირითადი გამოწვევები

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის რისკებზე მზადყოფნის შესაძლებლობების გაძლიერება სწრაფი და ეფექტური რეაგირებისთვის

- საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის რისკებზე მზადყოფნისა და რეაგირების შესაძლებლობების გაძლიერება და **JEE 2019** წლის რეკომენდაციების შესრულება
- ეროვნული გარე ხარისხის კონტროლის პროგრამის გაფართოება და ხარისხის კონტროლის სრულყოფა
- აფეთქებათა მართვისა და მათი სრულყოფილი გამოკვლევის მიზნით, ლსს-ების შესაძლებლობათა გაფართოება, ტრენინგების ჩატარება და გამოცდილების გაზიარება

ძირითადი გამოწვევები

გამოყენებითი და ფუნდამენტური ბიოსამედიცინო და ბიოტექნოლოგიური სამეცნიერო კვლევების პოტენციალის განვითარება

- სამეცნიერო მიმართულებების გაფართოება, მათ შორის „პერსონალიზებული მედიცინის“ საკითხებზემულტიდისციპლინარული კვლევების შესაძლებლობების განვითარება, ახალი მოლეკულური, იმუნოლოგიური, ვირუსოლოგიური კვლევების მეთოდების დანერგვა
- ახალი თაობის სექვენირების დანერგვა ადამიანის გენომის კვლევისთვის
- აშშ-ის საფრთხეების შემცირების სააგენტოს **(DTRA)** ფინანსური და ტექნიკური მხარდაჭერით მიმდინარე ელექტრონული პროდუქტების: დაავადებათა ინტეგრირებული ზედამხედველობის ელექტრონული სისტემის **(EIDSS 7.0)** და ლაბორატორიული მართვის საინფორმაციო სისტემის **(LIMS)** დასრულება, სრულყოფა და გადმობარება
- საერთაშორისო პარტნიორების მხარდაჭერით დკსჯეცის / ლუგარის ცენტრის რეგიონულ ჰაბად ჩამოყალიბება ტრენინგებისა და გამოყენებითი და ფუნდამენტური ბიოსამედიცინო და ბიოტექნოლოგიური სამეცნიერო კვლევების პოტენციალის განვითარების მიმართულებებით
- საერთაშორისო გრანტების მოძიება

ძირითადი გამოწვევები

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ელექტრონული ინფორმაციული სისტემების განვითარება

- თემატური რეგისტრების განვითარება
- მონაცემთა ხარისხი (მოცვა, სიზუსტე, დროულობა) და სტანდარტიზაცია
- სტატისტიკური ანგარიშგების სრული ელექტრონიზება და მისი საშუალებით სხვადასხვა ჯვარედინი ანალიზების განხორციელება სარწმუნოების გაზრდის მიზნით
- ლაბორატორიული ინფორმაციის მენეჯმენტის სისტემის (LIMS) სრულფასოვანი ამუშავება
- IT-ის შეზღუდული ინფრასტრუქტურა
- ადმინისტრაციული რესურსის ოპტიმიზაცია
- მდგრადობა (IT რესურსის, დაფინანსების და სხვა)

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სისტემის მართვის განვითარების ხელშეწყობა

- საზ. ჯანდაცვის სისტემის მოწყობის ნაკლები ეფექტურობა
- საზ. ჯანდაცვის პროგრამების მეტი ინტეგრირება პირველადი ჯანდაცვის პროგრამებში
- საზოგადოებრივ ჯანდაცვაში ადამიანური რესურსის მომზადების, უწყვეტი განათლებისა და პროფესიული გადამზადების მწყობრი სისტემის ჩამოყალიბება

2019 წლის პრიორიტეტები

2019 წლის ორიენტირები განისაზღვრა გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების, ჯანმო-ს და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სტრატეგიების შესაბამისად

გადამდები დაავადებებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და სიკვდილიანობის შემცირება

- გადამდებ დაავადებათა ზედამხედველობის შესაძლებლობების გაძლიერება და მდგრადობა
- იმუნიზაცია და ვაქცინებით უზრუნველყოფა
- გადამდებ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობაში „ერთიანი ჯანმრთელობის" პრინციპების დანერგვა
- გლობალური სტრატეგიით განსაზღვრული ან ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანი დააავადებების ელიმინაცია/ერადიკაცია
- ანტიმიკრობული რეზისტენტობა და ინფექციური კონტროლი
- უსაფრთხო სისხლის სისტემის განვითარება და გაძლიერება
- უსაფრთხო სისხლის ევროკავშირის დაძმობილების **(Twinning)** პროგრამის დაწყება და სისხლის ტესტირების **NAT** მეთოდოლოგიის პილოტირება

2019 წლის პრიორიტეტები

არაგადამდები დაავადებებით განპირობებული ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და ნაადრევი სიკვდილიანობის შემცირება:

- არაგადამდებ დაავადებათა და ტრავმატიზმის ეპიდზედამხედველობის გაძლიერება
- დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა, რეპროდუქციული ჯანმრთელობა
- ჯანმრთელობის ხელშეწყობა
- თამბაქოს კონტროლი
- ტყვიის სახელმწიფო პროგრამის ინიცირება და იმპლემენტაცია

კლიმატის ცვლილებისა და გარემო ფაქტორების ზემოქმედებით განპირობებულ ავადობის, შეზღუდული შესაძლებლობებისა და სიკვდილიანობის პრევენცია

- საქართველოს გარემოს და ჯანმრთელობის ეროვნული სამოქმედო გეგმის **(NEHAPs)** და სტრატეგიის განხორციელება. გარემოსა და ჯანმრთელობის მე-**6** მინისტერიალის ე.წ. „ოსტრავას დეკლარაციის“ ვალდებულებების შესრულება
- გარემოს ჯანმრთელობის არსებული სისტემის გაძლიერება ეროვნულ დონეზე
- კოორდინირებული, თანმიმდევრული, მტკიცებულებაზე დაფუძნებული პოლიტიკის ჩამოყალიბება და ინტერსექტორული თანამშრომლობის გაძლიერება გარემოს ჯანმრთელობის სფეროში
- გარემოს ეპიდემიოლოგიის კვლევების დაგეგმვა და განხორციელება გარემოს რისკ-ფაქტორების ადამიანთა ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების შეფასების მიზნით

2019 წლის პრიორიტეტები

საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის რისკებზე მზადყოფნის შესაძლებლობების გაძლიერება სწრაფი და ეფექტური რეაგირებისთვის

- საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის საგანგებო სიტუაციების მართვის ცენტრის **(PHEOC)** ჩამოყალიბება
- ჯანმრთელობის საერთაშორისო წესების **(IHR 2005)** განხორციელების უზრუნველყოფა
- ჯანმრთელობის გლობალური უსაფრთხოების ინიციატივის **(GHSA)** განხორციელების უზრუნველყოფა
- ტრენინგებისა და სიმულაციური სავარჯიშოების ჩატარება

გამოყენებითი და ფუნდამენტური ბიოსამედიცინო და ბიოტექნოლოგიური სამეცნიერო კვლევების პოტენციალის განვითარება

- სამეცნიერო პოტენციალის განვითარება, მათ შორის პრეციზიოზულ მედიცინაში გამოყენებული თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა
- დკსჯეცის მატერიალურ-ტექნიკური შესაძლებლობების გაძლიერება
- გენომის ცენტრის გაძლიერება და ვივარიუმის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა საერთაშორისო სტანდარტებით
- სამეცნიერო საქმიანობის პოპულარიზაცია და ინტერნაციონალიზაცია

2019 წლის პრიორიტეტები

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ელექტრონული ინფორმაციული სისტემების განვითარება

- თემატური რეგისტრების და სისტემების განვითარება
- სტატისტიკური მონაცემების ანალიზი და წარდგენა
- სამთავრობო და საერთაშორისო ინიციატივებში მონაწილეობა, ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა
- პაციენტებისა და მოქალაქეთა აქტიური ჩართულობა **e**-სისტემებში
- სხვადასხვა ელექტრონული სისტემების ინტეგრირება

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სისტემის მართვის განვითარების ხელშეწყობა

- სისტემის თანამედროვე სტრუქტურის შექმნის, მდგრადობის და ეფექტური მართვის ხელშეწყობა
- მოსახლეობის დროული და სრულყოფილი ინფორმაციული უზრუნველყოფა ჯანმრთელობის რისკებისა და პრევენციული ინტერვენციების შესახებ, უკუკავშირების თანამედროვე მეთოდების დანერგვა
- საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სამსახურების ფუნქციონირების საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის ხელშეწყობა
- საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ლაბორატორიული ქსელის განვითარება და გაძლიერება

სამომავლო ხედვა

ჯანმოს სათანამშრომლო ცენტრი ანტიმიკრობული რეზისტენტობის მიმართულებით

ბიოსამედიცინო კვლევების დარგში მაღალი დონის დაწესებულება

ტრანსასაზღვრო კოლაბორაცია დიდი აბრეშუმის გზის ქვეყნების ბიოუსაფრთხოების ქსელის ფარგლებში

რეგიონული ტრენინგ-ჰაბი

ჰეპატიტების კვლევის რეფერალური ეროვნული ლაბორატორია

უწყვეტი პროფესიული გადამზადება

ვივარიუმის ამუშავება

გენომის ცენტრის შემდგომი განვითარება

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი

GEORGIAN NATIONAL CENTER FOR DISEASE CONTROL AND PUBLIC HEALTH

კახეთის გზატკეცილი N 99

თბილისი, 0198, საქართველო

ტელეფონი: 116 001

ელ--ფოსტა: ncdc@ncdc.ge

www.ncdc.ge

ფეისბუქი: www.facebook.com/ncdcgeorgia

თვითერი: @NCDCGeorgia